ШОНЛИ ЮБИЛЕЙНИ МУНОСИБ МЕҲНАТ СОВҒАЛАРИ БИЛАН КУТИБ ОЛАЙЛИК!

60

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 154 (8394). 16 август, 1984 йил ● ПАЙШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

40 МИНГ СЎМ КЎП

АНГРЕНДАГИ «Узбекшахтострой» трестига қарашли 1-қурилиш-монтаж бошқармасининг Усан Қорабошев етакчилик қилаётган комсомол ёшлар бригадаси бунёдкорлари 29 октябрь— Комсомол ташкил топган кунга қадар йиллик планни бажариб, қўшимча бир неча минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажаришга қатъий қарор қилишган. Шу мақсадда улар айни кунларда социалистик мусобақани авж олдиришиб, қурилиш суръатини тобора жадаллаштирмоқдалар.

Бригаданинг ҳар бир қурувчиси мусобақада актив иштирок этиб, зиммага юклатилган топшириқни шараф билан адо этилишига ҳаракат қилмоқда. Айниқса, Д. Фармонов, Р. Раҳимниёзов, Н. Нуриддинов сингари моҳир бунёдкорларнинг амалга ошираётган ишлари диққатга сазовордир. Улар қурилиш материалларини тежаб-тергаб ишлатиш ҳисобига меҳнат унумдорлигини юқори бўлишини таъминлашмоқда ва ойлик планларни мунтазам равишда 120 процентдан ошириб бажаришяпти. Бригада коллективининг мардонавор меҳнатлари эвазига йил бошидан буён 370 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилди. Бу етти ойлик планда белгиланганидан 40 минг сўм кўпдир.

М. МУҲАМЕДОВ.

ОБЛАСТИМИЗНИНГ БИР КУНИ

ЕТТИНЧИ ИШЛОВГА КИРИШИЛДИ

ОҚҚЎРҒОН районидаги Вотинцев номли колхознинг Йўлчи Кенжаев бошлиқ бригадаси коллективи шу кунларда етиштирилган мўл ҳосил нишоналарини тўла сақлаб қолиш тадбирларини амалга оширмоқдалар. Бригаданинг С. Шабанов, С. Бакчатов, М. Эшмуродов, Р. Кенжаев сингари аъзоларининг ғайрат-шижоатлари туфайли куни-кеча ғўзаларга олтинчи ишлов бериш ниҳоясига етказилди.

Республикамиз юбилейи шарафига 129 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 45 центнердан ҳосил кўтаришни мўлжаллаётган бригада заршунослари бугун еттинчи ишлов беришни бошлаб юбордилар. Бригадада, шунингдек, экинларни шарбат усулида суғориш ишлари ҳам қизғин давом этмоқда.

О. ТЎРАҚУЛОВ.

●

ПЕШҚАДАМЛАР

ЙЎЛДОШХОН Оролов бошлиқ бригада коллективи Пискент районидаги «Гулистон» колхозида биринчилардан бўлиб, дон учун экилган маккажўхори ўримини бошлаб юбордилар. Ҳозирги кунларда маккажўхоризорларда 5 та ўрим комбайни юқори унум билан ишлатиляпти. Муроджон Фозилов, Турдали Қурбонов сингари комбайнчилар ҳар куни 2—2,5 гектар майдондаги ҳосилни ўриб-йиғиб олмоқдалар.

Бригада аҳли бу йил мавжуд 150 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 55 центнер ўрнига 70 центнердан дон ҳосили етиштиришга аҳд қилишган. Шу кунларда олиб борилаётган ўрим-йиғим ишлари ана шу мақсадга яраша бўлмоқда.

Маккажўхорикорлар 25 августгача ўримни тугаллаш учун ҳаракат қилишяпти.

А. АҲМЕДОВ.

●

РАЦИОНАЛИЗАТОРЛАР ТАКЛИФИ БИЛАН

АЛИМКЕНТ пахта тозалаш заводида рационализаторлар ҳаракати тобора жонланиб бормоқда. Биргина ўтган йилнинг ўзида меҳнат жараёнларини автоматлаштириш бўйича 20 га яқин таклифлар тушди. Шулардан асосий қисми ишлаб чиқаришга жорий қилинди ва корхонага 7,5 минг сўм иқтисодий самара келтирди.

Заводда 10 дан ортиқ авторлик гувоҳномасига эга бўлган тажрибали рационализатор. — ихтирочилар бор. Бу ўзига хос бригадага корхонанинг 80 ёшли ветеран ишчиси, коммунистик меҳнат зарбдори Семён Трофимович Катамахин раҳбарлик қилмоқда. Юбилей йилида улар ўзларининг фойдали таклифлари билан заводга 10 минг сўм миқдорида иқтисодий самара келтиришни кўзлаб турипшипти.

А. МУСТАФОЕВ.

МАШИНАБОП БЎЛИБ ЎСЯПТИ

Бўка районидаги Тимирязев номли колхоз деҳқонлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллик юбилейи нишонланадиган йилда 1052 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 33,7 центнер ўрнига 45 центнердан «оқ олтин» етиштириш мажбуриятини қабул қилишган. Хўжалик пахтакорлари йил бошиданоқ ана шу аҳдга яраша ҳосил етиштириш учун ғўза парваришини уюшқоқлик билан олиб боришяпти.

Ҳозиргача ғўза қатор ораларига тўрт марта комплекс ишлов берилди. Энг муҳими ҳар гектар ерда ўртача 120 минг тупдан соғлом кўчат сақлаб қолинган.

— Колхозимизда ҳар туп ғўзани вегетация даврининг охиригача тўла сақлаб қолиш бош вазифа қилиб қўйилган, — дейди колхоз бош агрономи Баёнқул Раҳмонов.— Биз бунга эришяпмиз, шу билан биргаликда ҳар туп ғўзада ўртача 12 — 14 тадан бўлиқ кўсак ҳосил қилиш учун курашяпмиз. Айни кунларда уларнинг ҳар бирида 10 тагача ҳосил нишонасини санаш мумкин.

Хўжалик заршунослари юбилей йилида етиштирилган ҳосилнинг 95 процентини машиналар ёрдамида териб олишмоқчи. Бунинг учун ғўзаларни машинабоп қилиб ўстириш лозим. Шу мақсадда чеканка ишлари ўз муддатида ўтказилди. Айни кунларда хўжаликнинг С. Муҳаммадиев, П. Раззоқов, А. Эшонқулов, Н. Ҳожиев, сингари механизаторлари ғўза қатор ораларига ишлов беришни давом эттиришяпти. Ж. Ҳамидов, И. Раҳмонов, Ж. Каримов, М. Облоқулов каби тажрибали сувчилар бошчилик қилаётган группалар икки сменада ишлаб экинларни сувга қондирмоқдалар. Бундан ташқари колхозда ўсишдан орқада қолган карталар алоҳида парвариш қилинмоқда. Уларни қўшимча маҳаллий ўғитлар билан озиқлантириш қизғин боряпти.

Юбилей йилида гектаридан 50 — 55 центнердан «оқ олтин» етиштириш ташаббуси билан чиққан Р. Сафаров, Р. Раззоқов, А. Қурбонов, П. Тошбоев сингари ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларнинг сафи кундан-кунга кенгайиб боряпти. Бир сўз билан айтганда колхоз далаларида 4734 тонналик пахта хирмони яратишга ҳозирданоқ мустаҳкам замин тайёрланмоқда.

С. ХОЛБЕКОВ.

ЎН ЙИЛЛИК БЕШ ЙИЛДА

ЎЗБЕКИСТОН ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллик юбилейи шарафига бошланган мусобақада 159 трест бошқармалари ўртасида В. Миллер бошлиқ 9-қурилиш бошқармаси бинокорлари пешқадамлик қилишмоқда. Бу бежиз эмас, албатта. Бригада бир беш йилликда икки беш йилликка мўлжалланган ишни бажариш учун курашяпти. Сўзи билан иши бир бригададаги 18 нафар бинокор зарбдорчасига меҳнат қилишяпти.

Ишни унумли бўлишига сабаб мустаҳкам интизом, дўстлик, қолаверса ҳар бир бинокорнинг 3—4 хил касбни эгаллаб олганлигидир. Юбилей олди вахтасида янги мактаб биносида ишлаётган С. Одилов, А. Абополов, А. Демин, Г. Адволодкин кабилар ўзларига топширилган вазифани 200 процентга етказиб бажаришмоқда.

С. СУЛТОНОВ.

ҲОСИЛ ЖОНКУЯРЛАРИ

—МЕҲНАТЛАРИМИЗ зое кетмади, — дейди Чиноз районидаги Навоий номли колхознинг илғор бригадаси бошлиғи Ў. Акромов. — Мавжуд 90 гектар пахта майдонида 60 центнерлик маррани эгаллайдиган даражада мўл ҳосил тўпланди. Бунда тажрибали механизаторимиз М. Мавлоновнинг хизматлари катта бўлди. У шу кунларда ғўза парваришини қизғин давом эттириш билан бир қаторда йиғим-теримга тайёргарлик кўриш ишларини ҳам бошлаб юборди.

Суратда: бригада бошлиғи Ў. Акромов (чапда) механизатор М. Мавлонов билан ҳосил чўғини чамалаб кўрмоқда.

А. Мальцев фотоси.

КУЗДА кўтариладиган мўл ҳосил тақдири кўп жиҳатдан сувчи ва механизаторларнинг тадбиркорлик билан иш юритишига боғлиқ. Буни Янгийўл районидаги Ҳ. Турсунқулов номли колхоз сувчиси Иброҳим Исмоилов (суратда чапда) ва звено бошлиғи Абдусалом Ўтамбоевлар иш тажрибасида ҳам кўриш мумкин. Улар шу кунларда ғўзаларга ишлов бериш ва суғориш ишларини комплекс равишда олиб боришяпти.

В. Портнов фотоси.

АГРАР ЭКОНОМИКА РЕЗЕРВЛАРИ

«Аграр экономика резервлари» тўплами босмадан чиқди. Тўплам агросаноат комплекси проблемаларига бағишланиб 1984 йил 26— 27 март кунлари Москвада бўлиб ўтган Бутуниттифоқ иқтисодий кенгашининг материаллари асосида тайёрланган.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари К. У. Черненко нутқи, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. С. Горбачевнинг докладн, шунингдек кенгаш қатнашчиларининг бошқа нутқлари тўпламга киритилган. Китобда қишлоқ хўжалигини ва агросаноат комплексининг бошқа тармоқларини ривожлантиришнинг, КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май ва кейинги Пленумлари қарорларини, мамлакатнинг Озиқ-овқат программасини бажариш борасидаги бутун ташкилий-хўжалик ишини янада такомиллаштиришнинг кўпгина масалалари ёритилган.

Китобни Сиёсий адабиёт нашриёти чиқарди.

(ТАСС).

УСТОЗ ЁРИТГАН ЙЎЛ

«Компрессор» заводига кираверишда «Ҳурмат тахтаси» ўрнатилган. Мармардан ишланган бу тахтага корхона илғорларининг номлари зарҳал ҳарфлар билан битилган. Унда ҳикоямиз қаҳрамони Николай Дмитриевич Шулениннинг ҳам номи бор.

...Ҳа, Николай Дмитриевич бунга лойиқ, чунки у умрининг ярмидан кўпроғини шу корхонада ўтказди. Бу ерга — асбобсозлик цехига келганида ўспирин йигитча эди.

Ўрта мактабни тугаллаш арафасида у 17 ёшга тўлди. 1944 йил эди ўшанда. Урушнинг энг оғир йиллари. Шунинг учун ҳам солдат ёшига етганлар дарҳол фронтга сафарбар қилинардилар. Она-Ватанини ҳимоя қилишга кетаётганидан Николай жуда хурсанд эди.

Ҳарбий хизматдан сўнг у тўғри жонажон заводига қайтди. Завод катта, мутахассислик ҳам кўп эди, лекин Николайга асбобсозлик цехи ёқиб қолди. Биринчи устози Николай Селегеневни у доимо ҳурмат билан тилга олади.

— Афсус, у орамизда йўқ, — дейди Николай, — лекин мен уни ҳеч унутмайман, чунки бу касбни тўлиқ эгаллашимда унинг ҳиссаси катта бўлган эди. Слесарлик касбига бўлган меҳрни ўша киши уйғотган.

Николай Дмитриевич ўз касбини хилма-хиллиги, турли мосламалар билан бойитиш мумкин бўлганлиги учун ҳам яхши кўради. Деталь тайёрлашда иш муддатини қисқартириш, бунда сифатга заррача ҳам зиён етказмасликда унга тенг келадиган ишчи йўқ.

Станок устида қатор чизмалар турибди. У чизмаларни қўлига олиб бизга тушунтира кетди:

— Мана бу деталларнинг кўриниши, буларни яхшилаб ўрганиб олгач, ўзим учун энг қулай бўлган техник жараёнларни танлайман. Шунда иш муддати анча қисқаради, унум ортади. Ҳозир мен роторларга қўйиладиган 6 та пазни фрезеровка қилиш учун 5 та мосламани топширишга тайёрлаяпман. Бунда кичик бир хатоликка йўл қўйиш мураккаб қисмларнинг чалкашиб кетишига олиб келади. Шунинг учун ҳам заргарона эҳтиёткорлик билан ҳаракат қилиш лозим.

Суҳбатимиз устига цех бошлиғи Г. Булигин келиб қолди.

— Николай Дмитриевич — корхонамиз фахри. У деярли ҳар бир иш устида изланади ва албатта, ўзининг рационализаторлик таклифини киритади, чунки у яратишни яхши кўради. Ўз ишига доимо ҳалол муносабатда бўлади, — деди Булигин, — айниқса, остнастка тайёрлашда у энг қулай ва самарали имкониятлардан фойдаланмоқда. Цехимизга келган ёшларга доимо маслаҳатлар беради, йўл-йўриқлар кўрсатади. Бу ғамхўр мураббий ўз шогирдларига касб сирларини ўргатиш билангина чекланмайди, балки касбга шогирд қалбида меҳр ҳам уйғотади.

ОБЛАСТЬ МУКОФОТИ ЛАУРЕАТЛАРИ

Унинг шогирдлари В. Келбуков ва В. Захаровлар бугунги кунда корхонанинг илғор мутахассисларидан ҳисобланишади.

— Устозимни, — дейди В. Захаров, — ишга ёндошиши, кишиларга самимий муносабати учун ёқтираман. У киши ҳеч қачон бировга қўпол муомала қилмайди, арзимаган нарса учун бировнинг асабини бузмайди, ўзи ҳам асабийлашмайди. Аксинча ётиғи билан унинг камчилигини кўрсатади. Николай Дмитриевич қийинчиликлардан сира чўчимайди. Бизларни ҳам шунга ўргатади.

Шуленин ҳамкасби Михаил Алексеевич Политаев билан мусобақадош. Улар корхонага деярли бир вақтда келишган. Касбдошлари ўртасида тутган мавқелари ҳам бир хил.

— Эришган ютуқларимда шубҳасиз дўстимнинг ҳам ҳиссаси катта, — дейди Николай Дмитриевич. — Биз у билан бемаслаҳат бирон бир ишни қилмаймиз, доимо бир-биримизга кўмаклашамиз.

Николай Дмитриевич ўн икки йилдан буён Собир Раҳимов район Советининг депутати, у йилда бир марта Ҳарбий комиссариатда хизматга чақирилувчилар билан иш олиб боради, ҳарбий хизматчиларни квартира билан таъминлаш, уларнинг болаларини боғчаларга жойлаштириш масалаларини ҳам ҳал қилади.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллиги олдидан Тошкент метрополитенининг янги станцияси ишга тушади. Станциянинг тантанали очилиш маросимига атаб цехда совға сифатида рамзий «Олтин калит» ясалаяпти. Бу ишни ҳам Николай Шуленин бажаряпти.

Ишчан слесарнинг меҳнатдаги муваффақиятлари муносиб тақдирланган. 1983 йил бўйича Тошкент область машинасозлик ходимлари мукофотининг лауреати сифатида ҳам коллектив ҳурматига сазовор. Бунга Николай Дмитриевич ҳалоллиги, меҳнатсеварлиги, фидокорлиги сабабли эришди. Уни олдинда янги вазифалар, янги режалар кутмоқда...

М. ШАРИПОВА.

ФОЙДАЛИ ТАРМОҚҚА АЙЛАНМОҚДА

Ихтисослаштириш чорвачиликни ривожлантиришда энг самарали усуллардан биридир. Бунга Бекобод районидаги «Коммунизм» колхози чорвадорлари ўз иш тажрибаларида қатъий ишонч ҳосил қилишди. Бундан 5—6 йил муқаддам хўжалик чорвачиликдан катта зарар кўрарди. 1978 йилда чорвачилик ихтисослаштирилгач, бузоқларни парваришлаб сотиш ҳисобига ҳар бир ғунажиндан ўртача 170—190 сўмдан соф даромад олинадиган бўлди.

Зооветеринария қоидаларига қатъий амал қилиш, озуқа базасини мустаҳкамлаш туфайли бузоқлар соғлом ўсиб, яхши эт оляпти. Ҳар бир ғунажин хўжаликларга 1000—1100 сўмданга сотиляпти. Бу йил эса яна бир муваффақият қўлга киритилди. Ҳозиргача сотилган ғунажинларнинг баҳоси ўртача 1145 сўмданга тўғри келди.

Бундай муваффақиятларга эришишда бузоқбоқар Қурбонжон Қўшматованинг ҳиссаси катта бўлаётир. У ҳалол меҳнат қилиш билан бир қаторда ўзининг кўп йиллик иш тажрибасини ёшларга мунтазам ўргатиб келмоқда.

Хўжалик чорвадорлари бузоқчиликни янада ривожлантириш, қўшни колхоз-совхозларга кўплаб зотли ғунажинлар етказиб бериш учун мавжуд имкониятларни тўлиқ ишга солишга ҳаракат қилишяпти.

А. НАБИЕВ.

ЗАРБДОР ВАХТАЛАР ЭСТАФЕТАСИ

● Тошкентдаги «Миконд» заводи коллективида Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган социалистик мусобақа пешқадамларини шарафлаш маросими бўлди.

Корхона ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари июль ойида меҳнат мусобақасида энг яхши кўрсаткичларга эришган механика-йиғув цехи меҳнаткашларини табриклаш учун икки смена орасида завод клубига келдилар. Меҳнат ветеранларидан Раиса Букина, Анна Житкова, механик Евгений Маткин ва бошқалар юксак малакали мастер эканликларини тасдиқладилар. Улар ойлик топшириқни бир ярим-икки баравардан ошириб бажардилар, ўз тажрибаларини ёшларга ўргатдилар.

Бадиий ҳаваскорлик коллективлари ишлаб чиқариш илғорлари шарафига концерт бердилар. Ёш ишчилар мураббийларга гулдаста тақдим этдилар.

(ЎзТАГ).

БУЮК ҒАЛАБАНИНГ 40 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

МОСКВАЛИКЛАР ТАШАББУСИГА ҚЎШИЛИБ

Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасининг меҳнатчилари ғалабанинг 40 йиллиги шарафига зарбдор вахтада турдилар. Химиклар 40 та зарбдор ҳафталик ўтказиш тўғрисида москвалникларнинг ташаббусини қўллаб-қувватлаб, планлан ташқари маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларни кўпайтиришни мўлжаллаб уларни қайта кўриб чиқмоқдалар.

Чунончи, 3-цехдан Михаил Гончаров сменаси йил охиригача топшириқдан ташқари илгари белгиланган бир ярим минг тонна эмас, балки икки баравар кўп аммиак селитраси ишлаб чиқаришга қарор қилди.

Чирчиқ химиклари зарбдор вахтада ишлаб топган маблағнинг бир қисмини тинчлик фондига ва Москвада ғалаба монументи қурилишига ўтказиш ниятидадир.

(ЎзТАГ мухбири).

БУГУН — ЯГОНА СИЁСИЙ КУН

Бугун областимизда «Инсон тўғрисида ғамхўрлик — партия фаолиятининг олий мақсадидир» деган темада ягона сиёсий кун ўтказилади.

Партия комитетларининг сиёсий докладчилари завод ва фабрикаларда, колхоз ва совхозларда, ташкилотларда, турар-жойларда меҳнат коллективлари билан бўладиган учрашувларда партиямиз социал-иқтисодий сиёсати, совет кишилари фаровонлиги ва маданий даражасини ошириш юзасидан партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорлари ҳаётга қандай тадбиқ этилаётганлиги тўғрисида гапириб берадилар.

СЎНГГИ СОАТДА

● ДЕҲЛИ. Ҳиндистон полицияси Уттар-Прадеш штатидаги Лакхнау шаҳрида қурол-яроғ тайёрловчи яширинча фабрикани топди. Фабрика эгалари қамоққа олинаётганида милтиқ ва тўппончалар, ўқ-дорилар, анчагина портловчи моддалар топилди. Қурол-яроғ Покистондан келтирилган деталлардан йиғиб тайёрланганлиги аниқланди. Корхона Ҳиндистон ичкарисида иш кўрувчи ўтакетган террорчи ташкилотларни ўз маҳсулоти билан таъминлаб келган.

● ЖАКАРТА. Жакарта, Бандунг, Сурабайя ва Индонезия бошқа катта шаҳарларининг маъмурлари йўл-транспорт ҳодисалари кўпайиб бораётганлигидан жиддий ташвишланмоқдалар. Антара агентлиги берган статистика маълумотларига кўра, ҳар куни мамлакат йўлларида ўрта ҳисобда 115 авария рўй бериб, буларнинг натижасида 26 киши ҳалок бўлмоқда ва 140 нафардан кўп киши майиб-мажруҳ бўлмоқда.

● ЛИМА. 1984 йил 1 августгача Боливия аҳолиси 6.252.721 киши бўлган. Миллий статистика институти бу ерда эълон этган тадқиқотларда шу маълумот бор. Ҳужжатда боливияликнинг ўртача умри 47,6 йил бўлаётганлиги айтилади.

● РИО-ДЕ-ЖАНЕЙРО. Бразилияда шаррос ёмғирлар келтириб чиқарган катта тошқинлар қайтмаётир. Санта-Катарина штатининг ўзидагина табиий офат натижасида 100.000 дан кўп киши бошпанасиз қолди. Ўлганлар ҳам бор.

● БОНН. Рур областининг йирик саноат ва маданий маркази Реклинхаузенда жуда катта намойиш бўлиб ўтди. «Нацистлар шаҳримиздан жўнаб қолинглар!», «Фашистларнинг кирдикорларига чек қўйилсин!», «Бизлар фашизмга «йўл йўқ! деймиз» — деган шиорлар остида ўтган намойиш қатнашчилари ГФРда янги нацистлар активлашганлигига, расмий доираларнинг уларга ошкора йўл қўйиб бераётганлигига қарши қаҳр-ғазаб билан норозилик изҳор қилдилар.

● ТОКИО. Бугун эрталаб Кагосама префектурасида Японияндаги Кюсю оролининг жанубида Японияда қабул қилинган етти балли шкала бўйича 4 балл куч билан зилзила бўлди. Баъзи бинолар ва иншоотлар шикастланди. Қурбонлар тўғрисида хабар қилинмаган.

(ТАСС).

ҒОЛИБЛАР ШАЪНИГА КЎТАРИЛДИ

Шийпон ҳовлисида кўтарилган Қизил байроқ олис-олислардан ҳам кўзга яққол ташланиб турибди. Қизил байроқ бу гал кейинги беш кунлик якунлари бўйича ғолиб чиққан механизатор Турғунбой Бўронов, сувчи Сулаймон Мадалиев ва колхозчи Нари Тожибоева шарафига кўтарилган эди.

Улар меҳнати билан бугун кенг пайкаллар денгиздек мавжланиб турибди. Сув ва озуқага тўйган ғўзаларнинг авжи баланд. Текис шоналар бўлиқ кўсакларга айланмоқда.

Ўтган йили бригада аъзолари шу далалардан 34 центнердан ҳосил йиғиштириб олишган эди. План бажарилди. Лекин йил якунларидан ҳеч кимнинг кўнгли тўлмади. Табиат инжиқлик қилмаганида бундан ҳам кўпроқ ҳосил олиш мумкин эди.

—Ўтган ишга саловат, — деди эрта баҳорда Фароҳат Абдураҳмонова бригада аъзоларини тўплаб. — Энди бу йил ҳосилни олдириб қўймайлик. Ҳамма ишни маромига етказиб бажарайлик.

Ўша кундаги йиғилишда ҳар бир киши зиммасига аниқ вазифалар юкланди. Бригада аъзолари ҳар бир жараённи пухта ва аниқ бажаришга ҳаракат қилдилар. Шу боисдан ҳам 55 гектарлик майдонга улар колхозда биринчи бўлиб чигит экишни тамомлашди.

Ниҳоллар униб чиққан дастлабки кунларданоқ далаларни бегона ўтлардан тозалашга киришдилар. Ҳар бир сувдан кейин карталарни бир-бир айланиб чиқиш одатга кирди. Кейин босиб шарбат суви оқизишди. Шундан кейин ғўзалар тез ривожланди, ҳадемай шохлари ер бағирлади.

— Бу йил биз меҳнат унумдорлигини пландан ташқари 4 процент оширишга аҳд қилганмиз,—деди бригада бошлиғи, район партия комитетининг аъзоси Фароҳат Абдураҳмонова. — Шунда салкам 4 минг сўмлик қўшимча маҳсулот етиштирилади. Маҳсулот таннархини эса қўшимча 4 процент камайтиришни ҳам асосий вазифа қилиб қўйганмиз. Шу мақсадга эришсак мўлжалдагидан 2400 сўм фойда оламиз.

Ҳар бир агротехника жараёни вақтида ва сифатли бажарилса ортиқча сарф-харажатга ҳожат қолмайди, бир ишга икки марта унналмайди. Бригада аъзолари буни яхши билишади. Шу боисдан ҳам улар колхозда биринчилар қатори пудрат усулида ишлашга ўтишди.

Шийпон атрофидаги кенг карталарнинг ўз эгалари бор. Эгатлар бригада аъзоларига текис тақсимлаб берилган. Оддий колхозчи Тожихон Содиқова бу йил тўрт гектар ердаги ғўзани парвариш қиляпти. Унинг пайкалларидаги ниҳоллар барқ уриб ривожланяпти. Тожихон ая ўз оила-аъзолари билан эрта баҳордан бери шу пайкалларни оралаб юрибди. Ҳалол меҳнат самараси бугун кўзга яққол ташланиб турибди.

Бригадир бизни ям-яшил карталар ўртасидаги шийпон томон бошлайди. Тушлик пайти бўлиб қолган эди. Сершох дарахтлар ҳовли узра қуюқ соя ташлаган. Ариқда мавжланиб оқаётган зилол сувнинг салқин шабадаси юз-кўзларини силаб ўтади. Нарироққа бригаданинг ёрдамчи хўжалиги. Қўраларда 6 та қўй, тўртта бузоқ, паррандахонада эса 50 га яқин товуқ боқиляпти. Иккинчи томонда томорқа яшнаб турибди. Бодринг, помидор ғарқ пишган. Ўртаги картошка ковланяпти. Уларнинг ҳаммаси колхозчиларнинг кундалик рўзғорига ишлатиляпти.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: МУСОБАҚАГА РАҲБАРЛИК

Дам олиш соатларида шийпон колхозчилар билан гавжумлашиб кетди. Кимдир сўрида ёнбошлаб радио тинглаяпди, кимдир ичкарида телевизор томоша қиляпти. Газета ва журналларнинг янги сонлари очиқ равондаги стол устига тартиб билан териб қўйилган.

Шу пайт шийпонга район ижроия комитети раисининг ўринбосари Роҳатали Бутабоев билан А. Ортиқов қишлоғидаги поликлиника бош врачи Султон Мирбобоев келиб қолишди. Роҳатали ака райондан шу колхозга вакил қилиб бириктирилган экан. С. Мирбобоев эса график бўйича бугун бригада шийпонида ёзда овқатланиш гигиенасига оид суҳбат ўтказишни планлаштирган экан. Суҳбатни колхозчилар берилиб тинглашди.

— Дала шийпончларини ремонт қилишда ва жиҳозлашда Роҳатали Бутабоевич катта ҳисса қўшдилар, — дейди Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхози партия комитетининг секретари Маҳмуд Толипов. — Мавжуд 10 та дала шийпонининг ҳаммаси типовой усулда қурилган. Уларнинг бир қисми бу йил жорий ремонтдан чиқарилди. Шийпонлар учун 5 минг сўмлик жиҳозлар сотиб олинди. Ҳар бир шийпон ҳозир оммавий-сиёсий ишлар ва маданий ҳордиқ марказига айланган. Уларга оғзаки сиёсий агитация кадрларини бириктириб қўйганмиз. Масалан, Фароҳат опа бошлиқ бригада дала шийпонида 10-мактаб директори Қ. Мирзалиев ва қишлоқ Совети раисининг ўринбосари А. Баҳромов оммавий-сиёсий ишларни ташкил қилмоқдалар. Колхоз капитал қурилиш бўлими бошлиғи Б. Тошпўлатов эса шу шийпоннинг мудиридир. У ўтказилаётган тадбирларни тартибга солиб боряпти, колхозчиларнинг талаб ва эҳтиёжларини тўлароқ қондиришга интиляпти.

Теварак атрофга кўз ташлаймиз. Социалистик мажбуриятлар ёзилган тахтачалар, «Чақмоқ»нинг янги сони, мусобақа экрани — ҳамма-ҳаммаси дид билан безатилган. Уларга қараб бригаданинг бугунги жўшқин ҳаётини тезгина билиб олиш мумкин.

Бошқа бригадаларнинг дала шийпонлари ҳам мана шундай шинам ва обод. Ҳар бир шийпон олдида мусобақа ғолиблари шарафига шуҳрат байроқлари баланд кўтарилган. Сайлаб қўйилган активлар, ташаббускор пахтакорларнинг мажбуриятлари илиб қўйилган. Шийпонларда ўтказилаётган суҳбатлар чоғида колхозчиларнинг асосий эътибори беш йилликнинг тўртинчи йилда бажарилиши лозим бўлган вазифаларга қаратилмоқда.

«Ленинизм» колхози пахтакорлари бу йил 1140 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 40 центнерга етказиб «оқ олтин» ҳосили йиғиштириб олишга сўз берганлар. Каноп ҳосилдорлиги ҳам бу йил 200 центнерга етказилади. Колхоз аҳли бугунги кунда мана шу юксак марраларни эгаллаш учун қизғин меҳнат қилаяпти. Уларнинг унумли ишлашлари учун барча шароитлар яратиб берилган. Иссиқ кунлар бошланиши олдидан қиз-жувонларга 400 та оқ ҳалат тикиб берилди. Сувчилар эса махсус кийим-бошлар билан таъминланди, уларга асал беряпти, дала бошида икки марта иссиқ овқат уюштириляпти. Пахтакорлар мусобақасига ҳар беш кунда якун ясалмоқда. Ғолиблар эса муносиб тақдирланмоқда. Улар шарафига кўтарилаётган ол байроқлар ҳозир кенг пахтазорлар узра ҳилпираб турибди.

Ж. НОСИРОВ.

Д. И. УЛЬЯНОВ ТУҒИЛГАН КУННИНГ 110 ЙИЛЛИГИГА

УКА ВА САФДОШ

Асрий дарахтлар мозийдан сўз очиб, оҳиста суҳбат қураётгандек шитирлаб қўяди. Биз тобора қиздираётган қуёшдан пана излаб, улар соясига ўтамиз ва бу муқаддас даргоҳга кириш навбатини сабрсизлик билан кутамиз. Юзлаб туристлар зиёрат қилиш учун келган бу уй бошқа бинолардан унчалик ажралиб турмайди. Хоналардаги жиҳозлар ҳам камтарона: олдийгина стол-стуллар, жавонлар. Фақат гуллар ва китоблар жуда кўп.

Хоналардан биридаги китобларнинг аксарияти юлдузлар, коинот сирларига бағишланган. Бу Митянинг (Ульяновлар оиласида Дмитрийни эркалаб шундай аташарди) қизиқишидан далолат беради. Ҳа, у гимназиянинг юқори синфларида астрономияга берилиб кетган. Бу ҳақдаги китоблар қўлидан тушмас, ўзи ясаб олган дурбин орқали соатлаб юлдузларни кузатарди.

Кейинроқ уни XIX аср охирида тез ривожлана бошлаган фан—химия қизиқтириб қолди. Лекин гимназияни битириш арафасида Дмитрий врач бўлишга қатъий қарор қилди. Бунинг сабаби бор эди.

1891 йилнинг баҳори ва ёзи қуруқ келиб . Волга бўйидаги ҳамма нарса: буғдойзор, ўтлоқзорларнинг жизғанаги чиқиб ётарди. Самара (ҳозирги Куйбишев) губерниясида очлик. Очликнинг доимий йўлдоши бўлган ичтерлама эпидемияси, Волганинг қуйи қисмидан эса вабо тарқалаётганлиги ҳақида машъум хабарлар келиб турарди.

Самаралик бир гуруҳ гимназистлар, шу жумладан Дмитрий Ульянов ҳам вабога қарши курашда қатнашишга рухсат берилишини сўраб губерния бошлиқларига мурожаат қилишди. Бироқ уларга рад жавоби берилди.

Дмитрий халқ бошига тушган бу кулфатдан савдогарлар фойдаланиб қолишга уринаётганлигини, жумладан улардан бири мита тушган унни земствога пуллаганлигини акаси Владимирга айтди. Бу ун очларга тарқатиш учун харид қилинаётган эди.

— Аблаҳ экан, ўша корчалон,— деди Владимир бунга жавобан.— Лекин гап фақат ундагина эмас. Садақалар билан миллионлаб кишиларни боқиб бўлмайди. Самара губерниясининг ўзида миллион киши оч. Русда бундай губерниялар қанчалигини биласанми?

— Лекин нимадир қилиш керак-ку!— деди тўлқинланиб Дмитрий.

— Қилаяпмиз, йигитча, ақлимиз етганча қилаяпмиз,— суҳбатга қўшилди акасининг дўсти Алексей Скляренко. У революцион пропаганда олиб борганлиги учун гимназиядан ҳайдалган Петербургдаги қамоқхонада ётиб чиқишга ҳам улгурган эди. Скляренко Владимир билан биргаликда Самарада революцион кайфиятдаги ёшлардан унча катта бўлмаган тўгарак тузган эди. Тўгарак аъзолари Ульяновларнинг уйларига келиб туришар, Дмитрий кўп марта уларнинг революцион кураш, адолатли жамият қуриш ҳақидаги қизғин баҳсларининг гувоҳи бўлган эди.

Самарадаги вабонинг даҳшатли оқибатларини ўз кўзи билан кўрган Дмитрий 1893 йилда гимназияни тугаллагандан сўнг Москва университетининг медицина факультетига ўқишга кирди. Ўқиш билан бирга Москвада революцион ишларда ҳам қатнаша бошлади. Лекин кўп ўтмай Дмитрий Ульянов ҳукуматга қарши фаолияти учун қамоққа олинди ва университетдан ҳайдалди. У деярли бир йил давомида Москава қамоқхонасида ётди. Озодликка чиққач кўп оворагарчиликлардан кейин Юрьев университетида ўқишни давом эттиришга рухсат олади ва уни 1901 йилнинг охирига тугаллайди.

Дмитрий Ильич яна Самарага қайтиб келади. Ўша вақтда шаҳарда содиқ революционерлар Г. М. Кржижановский, Ф. В. Легни, В. П. Арцибушев ҳамда Мария Ильинична Ульяновалар яшарди. Уларнинг ташаббуси билан бу ерда «Искра» Рус ташкилоти бюроси тузилади. Бюро революцион курашни кучайтириш, «Искра» тарафдорларини кўпайтириш мақсадида ўз аъзоларини Россиянинг турли шаҳарларига юборади. Дмитрий Ульяновга Одессага бориб ишлаш топширилади. У бу шаҳар яқинидаги балчиқ билан даволаш шифохонасида врачлик қилади, чет элдан юборилаётган «Искра»ни революцион ташкилотларга етказишни ташкил этади. Аммо 1903 йил баҳорида у яна қамоққа олинади.

Полициячилар Д. Ульяновнинг революцион фаолияти билан боғлиқ ҳужжатларни топа олмай, уни тез орада қамоқдан бўшатишга мажбур бўлишади. Дмитрий Одессадан аввал онасининг олдига — Самарага келади. У ердан яширин равишда Тулага боради. Бу ерда у токарь С. И. Степанов билан биргаликда Тула ташкилотидан РСДРП II съездига делегат қилиб сайланади.

Дмитрий Ильич чегарадан катта қийинчиликлар билан ўтиб, Женевага келади. Бу ерда акаси Владимир билан учрашиб, унга съездни тайёрлашга кўмаклашади. Съезднинг мажлисларида иштирок этади.

Съезддан сўнг яна Россияга қайтган Дмитрий Ильич большевиклар партияси учун маблағ тўплайди, аммо 1904 йилда Киевда яна қамоққа олинади. Бу ердан озод этилиши билан Симбирскка йўл олади ва шаҳарда санитария врачи вазифасида ишлайди.

Бўронли 1917 йилда Дмитрий Ульянов ҳаракатдаги армияда ҳарбий врачлик қиларди. У ўзини Севастополга ўтказишларига эришади. Бу ерда революцион комитет раҳбарларидан бирига айланади. 1919 йил 11 апрелда Қизил Армия Симферополь ва Евпаторияни оқлардан озод этди. 5 майда эса Қрим Совет Социалистик республикасининг мувақкат ишчи-деҳқон ҳукумати тузилади. Қрим революцион комитети ташкилотчиларидан бири бўлган Д. И. Ульянов бу ҳукумат раисининг ўринбосари (ўша пайтда раис тайинланмаган эди) ва соғлиқни сақлаш ҳамда социал таъминот халқ комиссари қилиб тасдиқланади. Шу лавозимда у В. И Ленинга Қримда Совет Социалистик республикаси тузилганлиги ҳақидаги телеграммани йўллаган.

1919 йилда Қрим Совет республикаси атиги 75 кун яшади. Аммо шу қисқа давр ичида ҳам мувақкат ҳукумат халқ комиссари Д. И. Ульянов Қримни умумиттифоқ шифохонасига айлантириш соҳасида анча иш қилди. 1920 йил охирида Қрим ниҳоят узил-кесил озод этилгандан сўнг Дмитрий Ильич бу ерда санаторийлар, бошқа даволаш муассасалари тармоғини кенгайтириш учун жонкуярлик кўрсатди. Кўп жиҳатдан унинг ташаббуси, куч-ғайратлари туфайли 1921 йилнинг февраль ойидаёқ Қримга даволаниш учун дастлабки қизил армиячилар келдилар. Шу йил ёзида эса бу ердаги 50 санаторий ва дам олиш уйи биринчи марта меҳнаткаш халққа ўз эшикларини очди.

Дмитрий Ильич бутун ҳаёти давомида акаси В. И. Лениннинг энг яқин революцион сафдоши бўлди. У Коммунистик партиямиз сарчашмаларида турган оташин революционерлардан бири, моҳир врач, Ватанимизда курорт ва санаторийлар тармоғини кенгайтириш жонкуяри эди.

Э. ЭРНАЗАРОВ.
Куйбишев-Тошкент

ИХТИРОЧИЛАР ҲИССАСИ

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли Тошкент тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи ўн биринчи беш йилликнинг тўртинчи йилини меҳнатда қувончли натижалар билан якунлашга қатъий бел боғлаганлар. Айни кунларда корхонада юксак маррани эгаллаш учун ўзаро меҳнат беллашувлари тобора авж олдирилмоқда.

Ўтган давр мобайнида коллектив тикувчилари 36 миллион сўмликдан зиёд маҳсулот ишлаб чиқариб, етти ойлик планни ортиғи билан бажардилар. Ишлаб чиқариш илғорлари билан бир қаторда корхона рационализаторлари ва ихтирочилари ҳам бу муваффақиятга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшишди. Ишлаб чиқариш жараёнларини ҳар томонлама қулайлаштиришга қаратилган 50 га яқин таклиф ва ихтиролар ишлаб чиқаришга тадбиқ этилди. Бу эса ҳар йили корхонага 100 минг сўмдан зиёд иқтисодий самара келтириши кутилмоқда.

Р. АҲМАДАЛИЕВ.

«ОЛТИН ҚЎЛЛАР» УСТАСИ

● «Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмасининг Тошкентдаги бош заводи ишчиси Миржалил Мирсандов «Олтин қўллар» устаси» деган фахрий номга эга. Меҳнат ветерани кабелларни брониашда бой тажриба орттирган. Шу боисдан ҳам унингқўлидан чиққан маҳсулотлар техник назорат бўлими томонидан биринчи тақдим этишдаёқ қабул қилинади.

Суратда: М. Мирсандов иш устида.

В. Сироткин фотоси.

СТУДЕНТ ҚУРИЛИШ ОТРЯДЛАРИДА

ЯНГИ ИШ КУНИ ОЛДИДАН

Тошкент политехника институтининг «Алгоритм» ва Тошкент Давлат педагогика институтининг «Солнишко» отрядлари 6-қурилиш трестининг турли кўчма колонналарида ғайрат-шижоат билан ишламоқдалар. Бу икки отряд ўртасида қурилишга келган дастлабки кунларданоқ дўстона алоқалар ўрнатилди. Улар ишни ўзаро социалистик мусобақа асосида ташкил қилишган.

Ушбу отрядларнинг аъзолари ишдан кейинги дам олиш соатларини ҳам биргаликда мазмунли ўтказмоқдалар. Яқинда Янгийўл шаҳар комсомол комитетининг ташаббуси билан дискотека уюштирилди. «Эффект» дискоклуби тайёрлаб келган махсус программа студентларга жуда манзур бўлди. Ёшлар янги меҳнат куни олдидан мириқиб дам олдилар.

Студент қурилиш-отрядларининг Янгийўл шаҳрига жойлашган зонал штаби шаҳар комсомол комитетининг ёрдами билан отрядлараро спорт мусобақалари ташкил қилди. Мусобақа иштирокчилари турли объектларда олиб борилаётган қурилиш ишларида тиним билмай меҳнат қилаётганликларига қарамай спорт беллашувлари кескин кураш остида ўтди.

Айниқса футбол майдонида ўйин қизғин тус олди. Тошкент юридик техникумининг «Товариш», Тошкент тўқимачилик институтининг «Бунёдкор-84» ва «Алгоритм» отрядлари командалари ўртасидаги ўйинда ғолиблар 11 метрлик зарбалар серияси орқали аниқланди. Финалда Тошкент давлат педагогика институтининг «Эльбор-1» ва «Товариш» қурилиш отрядларининг аъзолари куч синашдилар. Биринчи ўрин педагог-студентларга насиб этди. «Товариш» отряди аъзолари эса енгил атлетика мусобақаларида пешқадамлик қилдилар. Юридик техникуми студенти Маматқулов 100 метрга югуриш ва граната улоқтириш мусобақаларида ғолиблик қилиш билан бирга футбол ва волейбол майдонларида ҳам ажойиб ўйинлар кўрсатди.

Спартакиада якунларига кўра «Товариш» қурилиш отряди аъзолари умумкоманда ҳисобида биринчи ўринни, «Солнишко» ва «Альгоритм» командалари эса иккинчи, учинчи ўринни эгаллашди.

Ана шундай сермазмун ва ҳаяжонли дам олиш кунидан сўнг қурувчи студентларнинг ғайрати янада жўш уриб, ишда унумдорлик одатдагидан ортди.

С. СВЕТУНЬКОВ,
студент қурилиш отрядларининг Янгийўл штаби комиссари.

БРИГАДА БОШЛИҒИ

● Тошкент экскаватор заводи бош йиғув конвейерининг Қаҳрамон Шодиев етакчилик қилаётган йиғувчи слесарлар бригадаси коллективи ўн биринчи беш йилликнинг тўртинчи йили планларини муваффақиятли адо этиш мақсадида ўзаро меҳнат беллашувларини тобора авж олдирмоқдалар. Шу туфайли ойлик планлар 130 процентдан ошириб адо этилмоқда.

Суратда: зарбдор ишчи, йиғувчи-слесарлар бригадасининг моҳир етакчиси Қаҳрамон Шодиев иш устида.

М. Нуриддинов фотоси.

БЕРУНИЙ ВА ҲУНАРМАНДЧИЛИК

МАЪЛУМКИ, инсон яратган белкурак, болта, теша, арра, ранда, парма, ўроқ, кетмон, темир плуг, замбил, чархпалак, ариқ қазғич машина, пахта терадиган машина, самолет, ракета ва бошқаларнинг ҳамма-ҳаммаси техника деган умумий ном билан аталади. Одам жамиятда яшаб, моддий неъматларга бой улкан «устахона» — табиатга таъсир этиб ва ундан фойдаланиб, яратувчилик билан машғул бўлганига миллион йиллардан ошди.

Ана шу яратувчилик ишига барча мамлакатларнинг олим ва донишмандлари каби Ўрта Осиё мутафаккирлари ҳам муносиб ҳисса қўшиб келишган.

Жумладан, Хоразмий, Форобий, Юсуф Хожиб, Хўжандий, Ибн Ироқ, Фирдавсий, Қошғарий, Ибн Сино, Улуғбек, Навоий, Жомий ва бошқалар ҳунармандчиликни ривожлантиришда, техника тараққиётида катта хизмат кўрсатишган.

Қомусий билимлар донишманди Абу Райҳон Берунийнинг бу соҳадаги хизматлари алоҳида таҳсинга сазовордир. Унинг «Қимматбаҳо тошларни билиб олиш бўйича маълумотлар» номли шартли равишда «Минералогия» деб аталадиган китобининг ўзиёқ ҳунармандчилик ва техника тараққиёти учун энг яхши ёзма манба ҳисобланади.

Ушбу китобда Беруний ўз давридаги темирчилик, заргарлик, шишасозлик, олтин саралаш, мисгарлик, ғаввослик, тош тарашлаш каби ўнлаб ҳунармандчиликнинг турлари ҳақида қизиқарли маълумотлар беради.

Унинг ёзишича, қалай, оқ мис — бронза, шиша ва чинни буюмга олтин суви юритиш технологияси мураккаб бўлган. Чунончи, олтин қумга мустаҳкам ёпишган бўлиб, уни ажратиб олиш учун аввало тошни майдалаш керак, бунинг учун эса тегирмондан ёки махсус тайёрланган ўғирлардан фойдаланилади. Қоғоз тайёрлашда қўлланиладиган, сув билан ишлайдиган машҳур Самарқанд ўғирларидан ҳам фойдаланиш мумкин. Шундан сўнг тошлар ювилиб, олтин симоб ёрдамида ҳам ажратилади.

Маълумки, олтин қаттиқ металл бўлиб, минг даражадан ортиқ ҳароратда эрийди. Демак, олтиндан буюм ясаш учун, шунга мос техник асбоб-ускуналар зарур бўлган, албатта. Беруний келтирган маълумотлар ўша даврда ана шундай техник жиҳозлар ясалганидан дарак беради. Бу фикр эса ҳунармандчилик вақтлар ўтиши билан олтин саралаш фабрикаларини вужудга келтирганига шубҳа қолдирмайди.

Ўша китобнинг шишага оид бобида Беруний шиша ва уни ишлаш технологияси қадимдан мавжуд эканлигини таъкидлайди. Унинг ёзишича, шиша махсус тошнинг эритмаси бўлиб қум ва — «ишқор» ёрдамида олинади.

Олим бу технологияни қуйидагича баён этади: «Шиша ҳосил қилиш учун икала хомашё — қум ва кул яхшилаб аралаштирилиб, маълум идишга солиниб, бир неча кун давомида узлуксиз қиздирилади. Натижада қумдаги айрим заррачалар оташ ёрдамида эриб шиша ҳосил қилса, эримай қолган

АЖДОДЛАРИМИЗ МЕРОСИНИ ЎРГАНАМИЗ

бошқа заррачалар қум доналаридан ажралиб, кўпик ҳосил қилади».

Олимнинг бу кўрсатмалари ҳозирда исботланган. Яъни, 900—1.200 даража иссиқликка чидамли хумдон ғиштлари ва шиша эритадиган идишлардан фойдаланган ҳунарманд аждодларимизнинг юксак техник билимига қойил қоласан киши.

Беруний биллур, марварид ва бошқа қимматбаҳо тошлардан ҳар хил буюм ва зеб-зийнат ясовчи ҳунармандларнинг иши, меҳнат тақсимоти, билим даражаси, малака ва кўникмалари ҳақида ҳам муфассал маълумотлар беради.

«Басрада, — деб ёзади Беруний, — тоғ биллуридан идиш, асбоб ва зарур буюмлар тайёрлашади. Биллурни қайта ишлайдиган жойда биринчи бўлиб бош уста иш бошлаб, турли катталикдаги биллурни қўлига олиб, яхшигина разм солиб, ундан чиройли ва тегишли нарса ясашни белгилаб чиқади. Шундан сўнг шогирдлар бош уста кўрсатмалари асосида иш бошлашади... Бош усталар билим ва тажрибада бошқалардан фарқ қилгани учун иш ҳақини икки баравар ортиқ олишади».

Тоғ биллури сувдек тиниқ, ҳаводек нозик, унинг бир чети синса, учса ёки ёрилса, ярқираши камаяди, устанинг иши қийинлашади. Бунда пармаловчи уста ўз санъатини кўрсатиб, биллурнинг ўша жароҳатланган жойини тартибга солиши, ўша жойга мослаб ёзув ёки гул ўйиши талаб этилади.

Беруний китобнинг марваридлар таърифига бағишланган бобида марвариддан турли тақинчоқ тайёрлаш учун икки марта тешиш ва силлиқлаш кераклигини баён этади ҳамда бу ишда аёллар кўпроқ қатнашганини кўрсатади.

«Марвариднинг баҳосини, ким яхши билса, — деб ёзади Беруний, — у киши тешиш ва силлиқлаш ишларида қатнашмай, тошнинг ҳақиқий баҳосини билмайдиган шогирдларига топширади. Шогирдлар эса ҳеч иккиланмай иш кўришади. Бунда уларнинг қўллари қалтирамайди, марварид доначасини ҳар хил масофадан, синиш, ёрилиш каби бузилиш ҳолларини хаёлларига ҳам келтирмай, қўрқмай ишлайдилар. Агар бу иш хавфсираш, қўрқиш билан бажариладиган бўлса, марварид бузилиши мумкин... Марварид тешилиб, сайқал бериб бўлингандан сўнг, ҳар қандай хавф йўқолади».

Бу ишда кўпинча аёллар қатнашган, чунки улар бошқа хўжалик ишларидан озод этилган, шунга кўра уларда безакларга нисбатан интилиш кучлироқ бўлади, деб ёзади аллома.

«Минералогия»нинг темир таърифига бағишланган бобида қуйидаги шеърий мисол диққатни тортади:

Сенга осмоний темирдан қилинган ҳинд қиличи кифоядир».

Бу жумладан Беруний қуйидагиларни кўзда тутган. Ҳинд қиличи деганда, Ҳиндистонда ишланган қилични эмас, балки унинг доимий сифати тушунилади. Тоза осмоний темир деганда чақиннинг олови кўзда тутилган. Чақин ерни ёриб ичига кириб кетади, ўша жой ковлаб кўрилганда темир чиқади. Шу темир бўлакларга бўлиниб қиздирилади, сўнг туяқушга берилади. Туяқуш уни ютиб юбориб, чиқариб ташлайди. Темир шу усулда тозаланади. Шундан кейин ундан қилич ва бошқа қуроллар ясалган.

Берунийнинг ёзишича, руслар ва бошқа славянлар ҳам темирни тозалаш учун уни майда бўлакларга бўлиб, сўнг уни ўрдакларга егизишган. Бу нарса бир неча марта такрорланган. Шу тариқа тозаланиб олинган темир парчаларини йиғиб, оловда қиздиришган. Шундан сўнг ундан қилич ясалган, бу аъло навли қиличдир. Аллома Ибен Бабекнинг шеърини ҳам келтиради:

Қиздирилган қилич тўзон
зулматини кесади
Худди чақин тоғ чўққиларини кесгани каби.

Биз улуғ олимнинг биргина китобидаги, ҳунар ва касб, техника билимлари ривожига доир тадқиқотларидан баъзиларни санаб чиқдиқ, холос. Берунийнинг «Қадимги халқлардан қолган ёдгорликлар»: «Ҳиндистон», «Геодезия», «Сайдана», «Юлдузлар ҳақидаги фан», «Масъуд қонуни» каби ҳозирда мавжуд 31 китобининг ҳар биридан ана шу каби бебаҳо маълумотларни топиш мумкин. Алломанинг улкан меросини синчиклаб, чуқур ўрганиш, унинг хизматлари, техника ривожига қўшган ҳиссаси билан танишиш фан ва техника тарихига доир билимларимиз кенгайишига ёрдамлашади.

Олимнинг ўзи ҳам ўша давр учун яхшигина техник-инженер бўлган. Унинг ҳажм ўлчагич, солиштирма оғирликларни аниқлаш торозуси ва махсус қолиплари, автомат сувдон, автомат лампа. «Астролябия», «Ҳинд доираси» каби астрономик асбоблари, қум ва сув соати, глобус ва дунё картаси, Урганч, Ғазна шаҳарларини қурдирган обсерваториялари, ер остида сувни йиғиш иншоотлари қурдириши унинг дунёқараши ва билими жуда бойлигидан далолат беради.

Хуллас, ўрта осиёлик аллома Абу Райҳон Беруний барча соҳада улкан бунёдкорлик ишларини амалга оширдики, ҳунармандчилик ва техник билимлар ривожланишида ҳам унинг муносиб ўрни бор.

Элмурод ТЎРАҚУЛОВ,
педагог.

ЕМ-ХАШАК КЎПАЯДИ

● КОММУНИСТИК районидаги «Ленинский путь» колхози ем-хашакчилик бригадалари коллективлари чорвачилик озуқа базасини мустаҳкамлашга алоҳида аҳамият беришяпти. Етиштирилаётган озуқа экинлари шу кунларда техника ёрдамида пешма-пеш ўриб олиняпти.

Суратда: колхоз далаларида беда ўрими пайти.

А. Абалян фотоси.

МАККАЖЎХОРИ ЎРИЛМОҚДА

Паркент районидаги «Гулбоғ» совхози далаларида маккажўхори пояларининг бўйи беш метрга етиб қолди. Ўрим-йиғим бошлаб юборилди. Бу йил хўжаликда маккажўхорининг «Ўзбекистон тишсимон» навига алоҳида эътибор берилмоқда. Бу навларнинг зич жойлаштирилганлиги ҳар гектар ерда 62 мингта ўсимлик — одатдагига қараганда анча кўп ўсимлик етиштириш имконини берди. Пайзибой Жамолов бошлиқ бригада ҳар гектар ердан думбул сўталари билан 450—500 центнер кўк поя йиғиштириб олмоқда. Дастлабки 1000 тонна маккажўхори силоси бостирилди.

(ЎзТАГ мухбири).

КОММУНИСТ

ВОҚЕИЙ ҲИКОЯ

Қияликдан кекса аёл аста юриб шийпон томонга келарди. Менга ҳамроҳ бўлган колхозчи «Раҳима опа шулар бўладилар, уларни колхозимизда Жарқия опа ҳам дейишади» деди-ю, мен билан хайрлашиб, ферма томонга қараб тез юриб кетди.

* * *

Колхоз раиси коллектив хўжаликнинг кекса коммунисти ҳақида очерк ёзиш ниятида келганлигимни билиб, кўп йилдан буён пахтачилик бригадасини бошқариб келаётган Раҳима опа Омонова номини тилга олди ва мени шу бригадага юборди. Мана, дала шийпонида бўлажак очерк қаҳрамони билан учрашиб ўтирибман. Опа қотмадан, келган камгап ва ўйчан аёл экан. Гап орасида «Кўплар қатори шу жар-қияларни эпақага келтириб, пахта етиштириб келяпмиз», деди.

Раис Раҳима опани ишчан, ташаббускор деб мақтаган эди. Бригада эса колхозда бошқа бригадаларга қараганда гектаридан кам ҳосил олар экан. Бундай бригадирни мақтаб бўладими деб ўйладим. Сўнг «гапини дуруст айтолмайди-ю, наҳотки раис шу аёлни коллектив хўжаликнинг энг яхши коммунисти, деб ҳисобласа» деган хаёлга бордим.

Дала айландим, бригада аъзолари билан гаплашдим. Улар «Опа ўзи ҳақида мақтов гапни ёқтирмайдилар. Мана, даламизни кўриб, ишимизни ёзиб кетаверинг, ўртоқ мухбир» доб пайкал айлантирдилар. Юз гектар ернинг ярми қиялик, жарлик бўлган экан. Ҳозир текисланиб пахта экилибди. Айланиб кўрдим: ҳосил ўртача. Умуман, бригада иши ўртача экан деган хаёл билан раисни ахтариб кетдим. Уни бошқа бригададан топдим. Раис мени кўриши билан руҳиятимни сезиб, ўзи Раҳима опа тўғрисида ҳикоя қила бошлади:

— Э, ука, кишини сўзи, кўринишига қараб эмас, ишига қараб баҳо бериш керак. Кўриниб турибди, сиз Раҳима опа қалбига йўл топа олмабсиз.

Орамизга ноқулай жимлик чўкди. Бу жимликни биз ўтирган дала шийпонидаги осма соатнинг чиқиллашигина бузиб турарди. Бироздан сўнг суҳбат тизгинини яна Жумақул ака ўз қўлига олиб, менга жиддий боқиб, деди:

— Менга қаранг, ука, сиз тоғда тош қўчганини кўрганмисиз? Аввал энг чўққидагиси думалаб, кейин йўлидаги бошқа тошларга урилиб, уларни ҳам думалашга мажбур қилади. Раҳимахонни ҳам шу тошга ўхшатгим келади. У ортидан юзлаб одамларни эргаштира олади. Уруш йиллари эсимда: ўшанда мен ҳам кўп қатори фронтга кетдим. Аммо йил ҳам ўтмай бир оёғимдан ажралиб, юртимизга қайтишга мажбур бўлдим.

Уруш йилларини хотирлаб Жумақул аканинг юраги тўлиб кетдими, бир зум гапиришдан тўхтаб қолди. Кейин ҳикоясини давом эттирди.

— Ўз колхозимизда ишлай бошладим. Кўп ўтмай мени раис қилиб сайлашди. Иш шунчалик кўп эдики, қайси бирини бажаришни билмай, бошим қотарди. Шундай пайтларда Раҳимахон, унга ўхшаган ташаббускор колхозчилар жонимга оро кирарди. Эсимда бор: бир куни телефонда станцияга уруғлик тушганлиги, тезроқ ташиб олиш кераклиги тўғрисида хабар келди. Нима қилиш керак? Транспорт йўқ. Отларимиз ҳам етишмасди. Станция колхозимиздан йигирма чақирим нарида. Тезда колхозчиларни йиғиб маслаҳат солдим. Кўпчилик сен раиссан, нима қилсанг ихтиёр ўзингда, биз нима маслаҳат берэ олардик, дегандай жим турарди. Шу он фақат Раҳимагина:

— Ахир колхозда ҳўкизларимиз бор-у, шуларни аравага қўшиб уруғлик ташиб олсак бўлмайдими?— деб ўз фикрини билдирди. Қувониб кетдим.

Раҳимахоннинг ўзи ҳўкизларни аравага қўшиб, станцияга одамларни олиб жўнади... Шу тарзда уруғлик ташиб олинди.

Раҳимахон фронтга совға жўнатишда ҳам, заём тўплашда ҳам, бошқа ишларда ҳам доимо биринчилардан бўлиб ташаббус кўрсатарди. Бир куни унинг қўлида даста пул кўриб қолдим. «Буни нима қилмоқчисиз?» деб қизиқсиндим. «Фронтга жўнатмоқчиман», деди Раҳима.

— Ахир ўзингиз...— дея олдим беихтиёр ҳаяжонланиб.

— Мен бу пулларни нима қилардим, Жумақул ака. Тўғри, ўғлим Одилжоннинг тўйига йиғиб қўйган эдим. Энди у... — деди-ю, кўзларига ёш қалқди. Унинг ёлғиз ўғлидан бир ой олдин қорахат олганлигидан хабарим бор эди. Ҳа, Раҳимахон ўшанда ўғлининг тўйига атаб йиққан нарсаларини сотиб, пулини фронтга жўнатган эди.

Раҳима опа урушдан кейин ҳам қанчадан-қанча ташаббусларни амалга оширди. Мана, масалан: клуб қурилишини олиб қарайлик. Раҳимахон бир гал менга: «Қачонгача колхозимиз ёшлари замонамиз ёшларидан ортда қолиб келаверишади. Бунга чек қўйишнинг пайти келмадимикан?» деди.

— Хўш, нима гап? — дедим.

— Клуб қурмасак бўлмайди. Бунақада ёшларимиз шаҳарга кетиб, улардан айрилиб қоламиз.

— Ахир колхоз ихтиёрида фақат ўнта қурувчи бор-ку. Улар билан клубни битириб бўладими? Шошмай туринг, пайти келар, қурармиз,— деб унга тушунтирган бўлдим.

—Сиз менга ўнта эмас, фақат учта уста бериб, материал билан таъминлаб турсангиз, бас. Қолганини ёшларнинг ўзи қилади. Келишдикми? — деди.

Келишмай бўлармиди? Албатта, рози бўлдим. Шундай қилиб клуб ҳам тез кунда қуриб битказилди. Ана шунақа гаплар, ука...

— Мумкинми, Жумақул ака?— ҳали раиснинг ҳикоясини ҳазм қилиб улгурмасимдан эшик очилиб, кабинетга Раҳима опанинг ўзи кириб келди. Энди у кўз ўнгимда илк бор учрашгандай оддий, чуваккина, кўримсиз бир аёл эмас, қарашлари жиддий, қотмадан келган, юзлари ўйчан, ҳаракатлари тетик бир коммунист сифатида гавдаланди.

Улуғбек МУСТАФОҚУЛОВ.

СИЛОС БОСТИРИШ ҚИЗҒИН

ЧИНОЗ районидаги «Чиноз» наслчилик совхоз-техникуми чорвадорлари моллар зотини яхшилаш, мўл озуқа жамғариш, мавжуд резервларни тўла ишга солиш эвазига кўплаб миқдорда чорва маҳсулотлари ишлаб чиқаришга эришмоқдалар. Совхозда, айниқса, озуқа базасини мустаҳкамлашга катта эътибор берилмоқда. Айни кунларда силос учун экилган маккажўхори ўрими жадал олиб борилмоқда. Ҳозирга қадар 147 гектар майдондаги экиндан 5269 тоннадан зиёд силос тайёрланди. Ўрим ишлари хўжаликнинг Мамадали Сарсенбоев, Умар Ҳасановлар бошқарувчилик қилаётган 1- ва 3-бўлимларда намунали йўлга қўйилган.

Озуқакорлар шу кунларда ҳосилдорликни гектар бошига 425 центнерга етказиш ҳамда қишлов учун 14800 тонна силос жамғариш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

Т. ЎЗГЕНОВ.

СУТ СОҒУВЧИ АЛИМА

● АЛИМА Бозорбоева Орджоникидзе районидаги «Октябрь» колхозининг пешқадам сут соғувчиларидан. У республикамиз юбилейи шарафига ўз қарамоғидаги 50 бош соғин сигирнинг ҳар биридан 4 минг килограммдан серқаймоқ сут соғиб олишга сўз берган. Айни кунларда ўз сўзининг устидан чиқиш учун говмушларни қатъий рацион асосида парваришлаб, кунлик ўсишда ҳамкасбларига намуна бўлмоқда.

Суратда: илғор сут соғувчи А. Бозорбоева.

В. Портнов фотоси.

ҲОСИЛ МЕҲНАТДАН ОЛИНАДИ

Ўрта Чирчиқ райони деҳқонлари бу йил 50 минг тонна пахта етиштириш мажбуриятини олишган. Ҳозиргача мавжуд 15 минг 470 гектар майдондаги ғўзаларга 305 та чопиқ трактори ёрдамида 4 марта тўлиқ ишлов берилди. Барча хўжаликларда 1300 нафар сувчи пайкалларга пешма-пеш сув таряпти. Чопиқ ишларига жалб қилинган 5 мингдан ортиқ киши ғўзаларни ўз вақтида бегона ўтдан тозалашга ҳаракат қилишяпти.

Натижа ёмон эмас. Яқинда райондаги «Ленин йўли», «Партия XXII съезди» ва Охунбобоев номли колхозларнинг далаларида бўлдик. Илғор бригадалар пахтазорларида ҳар туп ғўзада 7—8 тадан кўсак санадик. Терешкова номли колхозда ишлар анча тузук ташкил этилган.

Хўжалик деҳқонлари бу йил 716 гектар ерда деҳқончилик қилишмоқда. Мавжуд 8 та пахтачилик бригадаларида 40 центнерлик marrани эгаллаш учун қизғин кураш бормоқда. Бу борада Б. Жумабоев, К. Жамолов, И. Турдиев, М. Мирзақулов каби механизаторлар ўз ҳамкасбларига ўрнак бўлмоқдалар. Уларнинг ғайрат-шижоатлари туфайли ҳар бир агротехник тадбир ўз вақтида сифатли амалга оширилмоқда. Кунига 60—65 гектар майдондаги ғўзаларга сифатли ишлов берилмоқда. Колхозда бугунги кунда асосий эътибор ғўзаларни чилла сувига қондиришга қаратилган.

— Чунки эндиликда ғўзалар ҳосил тўплаш даврига кирди,— деди тажрибали сувчи Усмон Оллоберганов. — Бундай кезларда сувчининг бир лаҳзалик эҳтиётсизлиги қимматга тушиши мумкин. Буни пахтазорларимизда сув қўйишда иштирок этаётган 37 нафар сувчи жуда яхши билишади. Ғўзаларни чанқатиб қўймаслик, ёки, аксинча, қўллатиб суғормаслик учун колхозимизда иш икки сменада ташкил қилинган.

Иш сифати хўжалик раҳбарлари ва қишлоқ хўжалик мутахассисларидан иборат сифат комиссияси аъзолари томонидан мунтазам равишда назорат қилиб борилялти. Асқар Исоқов, Сўфи Абдуллаев, Ўсар Гулматов, Жумақул Ўринбоев, каби сувчилар социалистик мусобақа ғолиби деб топилдилар. Бригадалар шийпонларида уларнинг шарафига шуҳрат байроғи кўтарилди, ишлаган меҳнат ҳақларига 10 процент миқдорида устама ҳақ тўланди.

Пахтакорлар меҳнатини моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириш Энгельс номли колхозда ҳам яхши самара бермоқда. Хўжаликда барча бригадалар нарядсиз система асосида ишлашга ўтган. Чигит экишдан тортиб ҳосилни йиғиб-териб олишгача бўлган меҳнат жараёнларида сифатга алоҳида эътибор берадилар. Мукофот пулини ҳам пировард натижага қараб олишади. Бу тадбир иш унумини ошириш ҳамда ҳар бир агротехник тадбирнинг сифатли бажарилишида қўл келмоқда. Натижада 1050 гектар майдондаги ғўзалар серҳосил бўлиб етилмоқда. Дала ишларини ташкил этишда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Кан О Нам, Мусурмонқул Исроилов, Тўйгул Ўрозова, Турсунбой Абдураимов ўртоқлар бошлиқ бригадалар коллективлари пешқадамликни қўлдан беришмаётир.

— Муваффақиятларга эришишимизда илғорлар тажрибасини кенг қўллаништимиз муҳим аҳамиятга эга бўлмоқда,— дейди колхоз

МИРИШКОРЛАР ДАЛАСИДА

раиси Баҳодир Қосимов.— Масалан, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Кан О Нам бригадасини олиб кўрайлик. Бу коллектив аъзолари 150 гектар ерга «Тошкент-6» чигит навини экишган. Бригадада ҳар гектар ерда 100 минг тупдан соғлом кўчат сақлаб қолинди. Ўтган давр ичида барча агротехник тадбирлар комплекс усулда бажарилди. Биринчи ишлов пайтида ғўза қатор оралари 15 сантиметр, иккинчисида 25 сантиметр, учинчисида эса 40 сантиметр чуқурликда культивация қилинди. Айни вақтда суғориш ишлари ёппасига олиб борилмоқда. Бригадада суғориш группа усулида ташкил этилган. Пахтакорлар бегона ўтга қарши курашда қирма чопиқ усулидан фойдаланишади, далада бегона ўт илдизи қолдирилмайди, териб олиниб, пайкал четларига чиқариб, ёқиб юборилади.

Деҳқончиликда олдиндан катта гапириб бўлмайди. Чунки ҳосил тақдири бир жиҳатдан об-ҳавога ҳам боғлиқ. Аммо уста деҳқонлар кўп йиллик тажрибаларга асосланиб, кузги натижа қандай бўлишини ҳозирданоқ айтиб бера олишига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Кан О Нам билан бўлган суҳбат чоғида яна бир карра ишонч ҳосил қилдик.

— Меҳнатимизнинг дастлабки натижаси кўзга ташланиб қолди,— деб ҳикоя қилади у комил ишонч билан.— Ҳозирнинг ўзидаёқ ҳар туп ғўзада 9—10 тадан кўсак санаш мумкин. Август ойининг охирига қадар эса ҳар туп ғўзада 12 тадан тўқ кўсак бўлишини таъминлаймиз. Бу даврда ҳар бир кўсакнинг оғирлиги етти граммдан тўғри келади. 26 сентябрдан машина терими бошлаб 8 октябрь куни йиллик планни бажарамиз. Мавсум охиригача ҳар гектар ердан 50 центнердан ҳосил кўтарамиз.

Ҳақиқий деҳқонга хос бундай сўзларни райондаги К. Маркс номли колхознинг илғор бригада бошлиғи Холдор Ниғматуллаевдан ҳам эшитдик. Бригада пахтакорлари ўтган йили ҳосилдорликни 33,8 центнерга етказган эдилар. Эндиликда эса 40 центнерлик маррани эгаллаш йўлида астойдил тер тўкмоқдалар. Ана шу мақсадга эришилса, бригадада 1130 тонна пахта тайёрланади. Бу колхоз бўйича етиштириладиган ялпи ҳосилнинг учдан бир қисмини ташкил қилади. Бригаданинг З. Собиров, Ғ. Шарофиддинов сингари механизаторлари, Ш. Каримов, Р. Қаюмов, М. Ўринов, М. Саидов сингари сувчилари ўз зиммаларидаги масъулият ҳиссини қалбдан ҳис этган ҳолда меҳнат қилмоқдалар. Шу туфайли ҳам 278 гектар майдондаги ғўзалар бир текис кўсаклайди. Бригада деҳқонлари айни вақтда ўсишдан ортда қолган майдонларга қўшимча ишлов бериб, шарбат суви оқизмоқдалар.

Райондаги Северний маяк, Ким Пен Хва номли, Свердлов номли ва Ленин номли колхозлар пахтакорлари ҳам ғўза парваришини шу кун талаби асосида олиб бормоқдалар. Вақти-вақти билан мусобақадошлари далаларида бўлишиб, уларнинг тажрибаларини ўрганмоқдалар. Район бўйича ўртача ҳосилдорликни 33 центнерга етказиш учун ҳалол меҳнат қилмоқдалар. Пахтазорларда кеча-кундуз бир лаҳза ҳам меҳнат мароми пасайгани йўқ.

... Пахтазор узра оқшом чўкди. Кун бўйи ҳансираб нафас олган далалар бағрига яна салқин шабада тегди. Аллақачон терак бўйи тепаликка кўтарилган ўн беш кунлик ой сутдек илиқ нурлари билан деҳқон йўлини ёритди. Кечки овқатдан сўнг сувчилар яна пайкал оралаб кетишди. Шу тобда беихтиёр тажрибали деҳқон Кан О Нам айтган сўзлар ёдимизга тушди: «Деҳқон борки, мўл ҳосил олишни кўзлайди. Мўл ҳосил эса меҳнатдан олинади. Қишин-ёзин бирдек ҳалол меҳнат қилган пахтакоргина асл мақсадига эришади».

Дарвоқе, деҳқон меҳнатининг ибтидоси бор, интиҳоси йўқ. Ана, исботи. Қалби беором деҳқон яна бир тунни далада қаршиламоқда, ҳар туп ниҳолга қалб меҳрини бахшида этмоқда.

А. ҲАЙДАРОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ЧЭТ ЭЛ ЯНГИЛИКЛАРИ

ИРОҚ—МИСР МУЗОКАРАЛАРИ

ҚОҲИРА. Миср Араб Республикасининг Бош министри К. Х. Алининг таклифига биноан Ироқ бош министрининг ўринбосари, ташқи ишлар министри Т. Азиз бу ерга келди. МЕН агентлигининг хабар беришича, Т. Азиз Миср раҳбарлари билан Яқин Шарқдаги ва Форс кўрфази районидаги вазиятга доир, шунингдек икки томонлама Миср—Ироқ муносабатларини ривожлантириш масалаларига доир музокаралар олиб боради. Давом этаётган Эрон—Ироқ қуролли можароси ва ана шу можарони бартараф этиш юзасидан сарфланаётган куч-ғайратлар музокаралар кун тартибида асосий ўринни эгаллайди. Т. Азиз Қоҳирага келгандан кейин берган баёнотида барча соҳаларда Миср—Ироқ алоқаларини кенгайтириш ва турли масалалар юзасидан мунтазам фикрлашиш программасига мувофиқ визит билан бу ерга келганлигини айтди.

ХИТОЙ МИНИСТРИНИНГ САФАРИ

МЕХИКО, 13 август (ТАСС). Хитой ташқи ишлар министри У Сюецяннинг Лотин Америкаси мамлакатлари бўйлаб сафари давом этмоқда. Бу сафар қитъада АҚШнинг сиёсатидан норозилик кўпайган, Америкага қарши ва империализмга қарши кайфиятлар кучайган бир даврда қилинмоқда. Хитой ўзининг Лотин Америкаси мамлакатларидаги позицияларини мустаҳкамлаб олиш учун шу вазиятдан фойдаланиб қолишга интилмоқда.

Маълум бўлишича, Мексика раҳбарлари билан суҳбатларда Хитой томони Хитойнинг Лотин Америкасидаги бир қанча давлатлар билан, жумладан Сальвадор ва Гватемала билан дипломатия муносабатлари ўрнатишида кўмак бериш масаласини ўртага қўйган. АҚШ мана шу мамлакатларнинг территориясидан Никарагуага қарши қўпорувчилик ҳаракатлари қилаётганлиги маълум.

КАПИТАЛИЗМ ИЛЛАТЛАРИ

● ҚАШШОҚЛИК ВА ҲУҚУҚСИЗЛИК

Яқинда Америкада чиқадиган «Ньюсдей» газетаси Америка индусларининг машаққатли турмуши ва аянчли аҳволи тўғрисида мақолалар туркумини босиб чиқара бошлади. Мақолаларнинг автори — машҳур Америка журналисти Боб Уайрик ўз мақолаларида Америка туб аҳолисининг оғир ҳаёти ҳақида жуда ҳаққоний фактлар келтиради, Америка Қўшма Штатлари маъмуриятининг уларга нисбатан ўтказаётган жабр-зулмини яққол кўрсатиб беради. У ўз очерклари устида деярли бир йилдан кўпроқ иш олиб борди. Америка индусларининг ҳаёти билан жуда яқиндан танишди. Улар яшаётган ва ишлаётган жойларни ўз кўзи билан кўрди, жуда кўп ҳужжатлар билан танишди.

● ИЧИМЛИК СУВ МУАММОСИ

Токиодан олинган хабарларга кўра, кейинги йилларда Япония шаҳар ва қишлоқларида ичимлик сув таъминоти ёмонлашиб бораётганлиги туфайли ғоятда мушкул аҳвол юзага келмоқда. Сув иншоотларида назоратнинг сустлиги туфайли кўл ва ховузлар ифлосланиб кетган. Япония қурилиш министрлиги ташаббуси билан ўтказилган текширув ишлари бу аҳволни тузатиш анча қийин бўлиб қолганлигини кўрсатмоқда. Атроф-муҳитнинг саноат чиқиндилари билан булғаниб кетганлиги туфайли хавфли оқибатлар юзага келмоқда.

● ЁШЛАР ТАШВИШИ

Ғарбий Берлинда мактабларда машғулотлар бошланишига жуда қисқа вақт қолди. Лекин мактаб ёшидаги йигит ва қизлар шу пайтгача ўқиш учун аниқ жойга эга эмас. Ёшларнинг касб ўрганишлари ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Ўнинчи синфда ўқийдиган ёшлар бирорта касбни эгаллаш имкониятига эга эмаслар. Айниқса ўқувчи қизларнинг кўпчилиги эътибордан четда қолиб кетган. Уларнинг фақат 36 процентигина мактабни тугатгандан сўнг касб эгаллашлари мумкин.

ОММАВИЙ МИТИНГ

● БУЭНОС-АЙРЕС. Монтевидеода 1973 йилги давлат тўнтаришидан бери биринчи марта Уругвайдаги империализмга қарши кенг фронт коалицияси тарафдорларининг оммавий митинги бўлиб ўтди. Митингда сўзга чиққан кенг фронт ижроия комитетининг раиси Либер Сереньи Уругвай демократик ва ватанпарвар кучларининг шиддатли кураши натижасида ҳарбий режим бир мунча ён босишга мажбур бўлганлигини айтди. Хусусан, маъмурлар оппозициядаги сиёсий партия вакиллари билан яқинда олиб борилган музокаралар чоғида мамлакатни аста-секин бошқаришнинг демократик формаларига ўтиш йўлларини қидира бошлашга розилик бердилар, шу йил ноябрь ойида умумий сайлов ўтказиш тўғрисида бир битимга эришилди.

Л. Сереньи барча сиёсий раҳбарлар ва тақиқланган партиялар, жумладан Уругвай Компартияси фаолият эркинлиги олмагунча кураш тўхтатилмаслигини уқтириб ўтди.

(ТАСС).

● ФИНЛЯНДИЯ. Хельсинкидаги Совет маданияти ва фани уйи икки мамлакат дўстлиги ва ҳамкорлиги марказига айланган. Бу ерда рус тили курси очилган. Унда хельсинкилик ёшлар ўқимоқдалар. Яқинда курсни тугатганларга гувоҳномалар топширилди. Суратда: рус тили курси тингловчиларидан бир группаси.

С. Майстерман фотоси.

(ТАСС).

СОҚЧИ КЕМАЛАР ҚЎЙИЛДИ

● ҚОҲИРА. (ТАСС). Миср ҳарбий денгиз кучларининг кемалари мина ташлайдиган кемаларни қидириш мақсадида Қизил денгизда соқчилик қила бошлади. Маълумки, шу пайтгача мазкур районга ташлаб кетилган миналарнинг портлашидан 14 та кема шикастланди.

● НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). ЮПИ агентлигининг хабар беришича, Мисрнинг гўё Теҳрон Қизил денгизни миналаштиришга алоқадордир деган даъвосини Эрон рад этди. Миср, дейилади Эрон ахборот агентлигининг хабарида, НАТО кучларини таклиф этмай, балки региондаги мамлакатларнинг ёрдамига таяниши лозим эди.

● ПАРИЖ. (ТАСС). «Либерасьон» газетаси АҚШ, Франция ва Италиянинг махсус кемалари Қизил денгиз районига келганлиги (бу кемалар денгизни минадан тозалаш ишларини олиб боради) тўғрисида хабар бериб, регион мамлакатлари Ғарб ўз кучларини бундай намойиш қилишига қарамай, кескинлик сақланиб қолаётганлиги муносабати билан ҳамон хавотирлик изҳор қилмоқдалар.

ПАРКЕНТ МАНЗАРАЛАРИ

● Паркент ажойиб боғ-роғлар шу билан бирга яйловлар, кенг ўтлоқзорларга бой. Суратда: ана шу ўлканинг табиат манзаралари акс эттирилган.

А. Абалян фотолари.

ЗОЯ КОСМОДЕМЬЯНСКАЯ БОЛАЛАРИ

Қуёш чиқишини кўришни орзу қилганлар кечқурун кўпчилик эди. Аммо, саҳарги ширин уйқудан 5 та отряднинг бор-йўғи 4 аъзоси воз кеча олди. Тарбиячи Шоҳиста Юсупованинг секингина айтган «Болалар, ким тонгни қаршилашга боради» деган сўзларидан фақат Ирода Обидова, Шаҳноза Камолова, Машкура Абдуқодирова ва Евгений Святининлар уйғонишди. Болалар апил-тапил кийинишиб йўлга тушдилар. Олдинда отряд пионер вожатийси Шаҳноза Шамс, орқада эса тарбиячи Ш. Юсуповалар боришарди. Болалар бир-бирларини қўлларидан ушлаб олганларича тепаликка кўтарила бошладилар.

Манзилга етиб келганларида атроф сутдек оқара бошлаган бўлса ҳам, лагерь жойлашган Угам дарёси бўйлари ҳали нимқоронғу эди. Атрофда қушлар сайрай бошлади. Катта Чимён тоғининг орқа томони ёришиб, ўша томонда сузиб юрган увада булутларнинг таги жигарранг тусга кирди. Оқариб турган осмон мовий рангга беланди. Сой ичидаги, қалин дарахтзорлар орасидаги қоронғулик йўқола борди.

— Ана, қаранглар, қизара бошлади. Ҳозир қуёш чиқади!— деди Машкура қувончини яшира олмай:

— Вой қандай чиройли-а!

— Ирода, қара, қуёш мўралади.

— Ура, қуёш чиқди! Қаранглар, қуёш чиқди, қуёш!

Болалар шодликдан сакраб-сакраб ўйнай бошладилар. Энди улар усти енгил туман пардаси билан қопланган Чорвоқ денгизи ва унинг атрофидаги яшил боғ-роғлар, экинзорларни аниқ кўришарди. Атрофни томоша қилиб тўйишмасди...

Хумсондаги Зоя Космодемьянская номли пионер лагерида болаларнинг ҳар бир куни ана шундай хушвақт ўтмоқда. Биринчи ва иккинчи сменада 210—235 нафар, учинчи сменада эса

ПИОНЕР ЛАГЕРЛАРИДА

230 нафар ўғил-қиз мириқиб ҳордиқ чиқаряпти.

— Лагеримизда дам олаётган болаларнинг 70 проценти ўтган йили ҳам келишган,— деди бош пионервожатий Табассум Жўраева. — Бу ернинг сўлим об-ҳавоси, лагердаги қулай шарт-шароит кўпчиликка манзур бўляпти.

Оромгоҳда айниқса ўлкани ўрганишга жиддий эътибор берилади. Ўғил-қизлар Бўстонлиқ районининг диққатга сазовор жойларида бўладилар, граждан-лар ва Улуғ Ватан уруши қатнашчилари, меҳнат ветеранлари билан учрашадилар. Лагернинг фахрий китобини варақласангиз бу ерда фахрий пионерликка қабул қилинган кўплаб машҳур одамлар билан танишасиз. Икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССР космонавт-учувчиси В. Жонибеков, Ленин ордени нишондори «Хўжакент» совхозининг моҳир пиллакори, Х. Раҳмонова, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Қ. Тасқуловлар шулар жумласидандир.

Биз оромгоҳ территориясини айланиб чиқдик. Лагерь бошлиғи Ш. Баёновнинг пионер лагерини кенгайтириш, дам олиш ва овқатланиш корпусларини янгитдан замонавий қуриш ҳақидаги мулоҳазаларини тингладик. Очиғини айтганда унинг гапларида жон бор. Угам дарёси бўйида жойлашган бу сўлим маскан имкониятларидан тўлиқ фойдаланилмаяпти. Бу ерда оилавий дам олишни яхшироқ уюштиришни йўлга қўйиш мумкин.

Лагерь дарё бўйида бўлишига қарамай дарахтлар сувсизликдан қурияпти. Дарахтлар ва яшил майдонларни суғоришга эътибор бериш лозим.

Бўстонлиқ райони иттифоқимизнинг энг машҳур дам олиш зоналаридан қолишмайди. Фақат ана шу гўзал масканнинг ҳар бир қарич еридан унумли фойдаланиш керак. Токи табиат гўзаллигидан барча баҳраманд бўлсин.

А. НАБИХЎЖАЕВ,
А. РАҲИМБЕРДИЕВ.

АХБОРОТ: ОБЛАСТИМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

ЖАМОАТЧИЛИККА ТАЯНИБ

Тошкент район ички ишлар бўлимига қарашли таянч пункти Тошкент совхозининг марказида жойлашган бўлиб, Ленинград, Тошкент совхозлари ва 6-ПМК территорияларида тартибни сақлаш ишига салмоқли ҳисса қўшиб келаяпти. Таянч пункти қошида ташкил этилган дружиначилар бурчагига кўплаб кўнгилли халқ дружиначилари жалб этилган. Уларга Келес автокорхонасининг шофёри З. Олимжонов бошчилик қилади.

Кўнгилли халқ дружиначилари аҳолининг тинчлиги ва осойишталигини қўриқлашда, тартиббузарлар, чайқовчилар ва ичкиликбозликка қарши курашда милиция ходимларига яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Т. ДЎСОНОВ.

«ҲАШАР»

Яқинда Чирчиқ шаҳридаги Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатининг «Металлург» маданият саройи бадиий ҳаваскорлари «Ҳашар» деб номланган янги сценарий программасини мухлислар эътиборига ҳавола этдилар.

Бу программада асосан комбинатдаги камчилик ва нуқсонлар рўй-рост очиб ташланади, илғорлар шарафланиб, интизомбузарлар аёвсиз фош қилинади.

А. С. Алимин режиссёрлик қилган бу сценарий кўпчиликка манзур бўлди.

О. АБДУВАЛИЕВ.

КЎРГАЗМАНИНГ ЯШИЛ ТЕАТРИ

Республикамизнинг Бош кўргазмаси ташкил этилган ўша 1964 йилда бу яшил зонада икки павильон билан бирга битта кинолекторий ҳам ишга тушган эди. Шу ўтган давр ичида Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмаси ҳар томонлама кенгайди, янги-янги экспозициялар билан бойиди.

Томошабинларга маданий хизмат кўрсатадиган ўчоқлар ҳам вужудга келди. Бу ерда ёзги кинотеатр биносини қуриш ҳам планлаштириб қўйилди. Яқин орада эса кўргазма ўзининг «яшил театр»ига эга бўлади. Бу шинам томоша зали 800 кишига мўлжалланган.

Кўргазма ташкил этилганлигининг йигирма йиллиги муносабати билан сўлим боғ қўйнида яна қатор маданий-оқартув объектлари ишга тушади.

С. ОДИЛОВА.

«ШАҲАР ЎРТАСИДАГИ БИР ТУП ОҚ ЎРИК» МАҚОЛАСИНИ ЎҚИБ

ҚАЕРГА ЭКИШНИ ҲАМ БИЛИШ КЕРАК

Д. Нурийнинг газетангиз саҳифасида эълон қилинган муаммоли мақоласини катта қизиқиш ва зўр қониқиш билан қайта-қайта ўқиб чиқдим. Менимча, бундай мақола кўп сонли газетхонлар оммасини ўзига жалб этмай қолмайди.

Ҳақиқатан ҳам кейинги йилларда областимиз шаҳарларида манзарали дарахтлар экиш «мода» бўлиб қолган эди. Масалан, Ангрен шаҳрида ҳам йилига минглаб мевасиз дарахтлар экилади. Экилади-ю, қаровсизликдан, сувсизликдан қуриб қолаверади. Дарахт мевали ёки манзарали бўлишидан қатъий назар у инсоннинг дўсти, тоза ҳаво ва тириклик манбаи. Меваси шундай шифобахш хусусиятга эгаки, унинг ўрнини ҳеч қандай дори-дармон босолмайди. Аммо ҳурматли ёзувчимиз айтгандек, шаҳарларда кўпроқ мевали дарахтлар экилса ҳамма ёқда тўкин-сочинлик бўларди. Биология фани бўйича мутахассис бўлганим туфайли шу соҳадаги баъзи фикр-мулоҳазаларимни газетхонлар билан ўртоқлашмоқчиман.

Биринчидан, шаҳар ичида кўпроқ ўзидан фитонцид (айрим микробларни ўлдирувчи ҳид) чиқарадиган манзарали дарахтларни экиш мақсадга мувофиқдир. Чунки бундай дарахтлар ҳавони чанг ва турли газлардан тозалайди. Бунда дарахтнинг қанча умр кўришини, илдиз тарқалишини ҳам, албатта, ҳисобга олиш зарур. Илдизи бақувват дарахтлар шамол ва бўрондардан ҳимоя қилиш вазифасини ҳам ўтайди.

Иккинчидан, дарахтларни маҳаллий шароитни ҳисобга олган ҳолда ўтқазиш лозим. Жумладан, даволаш муассасалари территориясига кўпроқ манзарали (қисман мевали дарахтлар ҳам), мактаб, боғча ҳовлиларига мевали дарахтлар, завод, фабрика, корхоналар олдига эса чанг ютиш хусусиятига эга дарахтларни ўтказиш фойдалидир.

Учинчидан, боғ яратайлик, деб тўғри келган ерга тартибсиз равишда дарахт ўтқазавериш ҳам ақлдан эмас. Мевали дарахтлар учун шамол яхши эсадиган, сув билан таъминланган ерлар қулайдир. Шунингдек, катта йўл ёқаларига ёнғоқ, нок ва жийда дарахтлари ўтқазилса, фойдадан холи бўлмайди. Кейинги пайтларда жийда кишилар ёдидан кўтарилмоқда. Бундан буён бу дарахтга эътиборни кучайтириш зарур. Чунки жийда дарахти шифобахш хусусиятга эга бўлишдан ташқари хушбўй ҳид ҳам тарқатади.

Мақолада жуда тўғри кўрсатилганидек, пойтахтдаги қатор массивларда ёки очиқ ҳиёбонларда кенг кўламда қурилиш ишларини бошлашдан аввал мевалими, манзаралими бундан қатъий назар кўм-кўк яшнаб турган дарахтзор ва боғлар йўқ қилинади. Масалан, бундан 10 йилча бурун Тошкент шаҳри яқинидаги Ленин номли колхозда (ҳозирги Қишлоқ хўжалик институти ёнида) олмазор бор эди. Бугунги кунда ундан ном-нишон ҳам қолмаган.

Инсон табиатнинг бир бўлаги, табиат фарзанди. Она табиатни ва унинг бойликларини асраб-авайлаш ҳар биримизнинг муқаддас вазифамиздир. Дарахтларни кесиб, боғларни йўқотишдан олдин жиддийроқ ўйлаб кўриш керак. Қадимги боғлар ўрнини боса оладиган янги мевазорларни тиклай оламизми йўқми?

Д. ТЎХЛИЕВ,
Тошкент область Давлат педагогика институтининг доценти.

ИНСОН ҚЎЛИ ГУЛ

Шаҳар ичи ва атрофидаги бўш ерларга мевали дарахтнинг хоҳлаган турини экиб, мўл ҳосил олиш мумкин.

Яқинда Қичқириқ ариғи устидаги кўприкдан атрофга разм солдим. Ариқнинг ўнг томонида Абдулла Набиев маҳалласи жойлашган. Кўчалар озода, саранжом-саришта. Ҳар бир кўчага олма, ўрик, олча, олхўри дарахтлари экилган. Кўрган кишининг кўзи қувнайди. Шу ердаги ярим гектарга яқин ер бир неча йиллардан бери қаровсиз ётиб, култепага айланиб қолган эди. Кейинчалик маҳалла активлари (маҳалла комитетининг раиси Ғ. Аъзамов) Собир Раҳимов райони ободонлаштириш бошқармасининг рухсати билан бу ерни хонадонларга тақсимлаб беришди. Ҳар бир оила ўз чекига тушган ерни тозалашга киришди. Турли мевали дарахтлар экилди. Ҳозир кўпгина дарахтлар мевага кириб қолган. Демоқчиманки, ҳамма нарса одамларга, уларнинг меҳнатига боғлиқ.

Маълумки, ҳозирги вақтда қурилаётган боғча ва мактабларда боғ учун маълум ер қолдирилади. Афсуски, бу ерларга ҳам ёппасига манзарали дарахтлар экилади. Сабаби — мевали дарахтларни болалар синдириб юборар эмиш. Йўқ, бу сабаб эмас, баҳона холос. А. Икромов районидаги 81-ўрта мактаб ҳовлисида яшнаб турган ҳар хил мевали дарахтлардан бирортасини ўқувчилар синдираётгани йўқ. Аксинча, боғни меҳр билан парвариш қилаяптилар. Боғдан келадиган даромад эса ўқувчиларнинг саломатлиги ва дам олишига сарфланмоқда. Қилса бўлар экан-ку!

Ҳ. ЙЎЛДОШЕВ,
Ўзбекистон ССР халқ маорифи аълочиси.

Спорт

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

● АНЪАНАНИ ДАВОМ ЭТТИРИБ

Маълумки, советлар юрти жаҳонга ажойиб шахмат усталарини етказиб бермоқда. Жуда кўп ёшлар жаҳон биринчиликларида қатнашиб совринларни қўлга киритмоқдалар. Шу кунларда Финляндиянинг Кильява шаҳрида ўсмирлар ўртасида шахмат бўйича жаҳон биринчилиги ўтказилмоқда. Унда совет шахматчиларининг жанговар анъаналарини давом эттираётган ёшлардан бири Алексей Дреев 8 очко билан якка пешқадам бўлиб бормоқда.

● ТЕРМА КОМАНДА САФИДА ҒОЛИБ

Каунасда уч кун давомида СССР кубоги учун велопойга бўлиб ўтди. 100 километрга бўлган мусобақада мамлакатимизнинг иккинчи терма командаси (тошкентлик Сергей Воронин, шунингдек, харьковлик Александр Зиновьев, тартулик Тину Россмяэ ҳамда куйбишевлик Асят Сантовлардан иборат) ғолиб бўлди. Унинг натижаси 2 соату 00 минут 08,15 секунд.

● ОЛТИНЧИ ЎРИНДА

Халқободнинг «Соҳибкор» футболчилари ўз майдонларида Термизнинг «Сурхон» командасини қабул қилдилар. Мусобақа 2:2 ҳисобида тугади. Рақиблар дарвозасига соҳибкорчилардан Бауэр ва Датишкинлар тўп киритишди. «Соҳибкор» 29 очко билан олтинчи ўринни эгаллаб турибди. У навбатдаги турда, 29 августда Фрунзенинг «Олға» футболчилари меҳмони бўлади.

● Болгария Халқ Республикасида эркин кураш бўйича «Дружба-84» турнири бўлиб ўтди. Унда тошкентлик Арсен Фадзаев ажойиб муваффақиятга эришди. Ўз вазнида олтин медалини олишга муваффақ бўлди.

Суратда: СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери Арсен Фадзаев.

Ф. Қурбонбоев фотоси.
ЎзТАГ фотохроникаси.

СУД ҲУКМИДАН СЎНГ

ТУҲМАТЧИГА ЖАЗО

Гусеин Гасан ўғли қитмир, текканга тегиб, тегмаганга кесак отиш, бировларнинг орқасидан иғво тарқатиш, юмалоқ хат ёзиш «касал»ига мубтало бўлди. У илгарилари ҳам худди ана шундай қилмишлари учун уч марта судланган.

Кейинги пайтда у «Узбекгидроэнергострой» трестига қарашли ёрдамчи хўжаликда қоровул бўлиб ишларди. Бошқаларга ўхшаб тинчгина ҳалол меҳнат қилмади. Эски «дарди» қўзиб қолди. Мунтазам равишда меҳнат интизомини бузар, давлат мулкини ўмариб, майда ўғирликлар билан шуғуллана бошлади. Буни сезган ва хабар топган ёрдамчи хўжалик бошлиғи Шевкет Осмонов бу ҳақда уни бир неча маротаба огоҳлантирди. Аммо Гусеин Гасан ўғли унинг гапларига парво ҳам қилмади. Ўз билганидан қолмади. Бунинг устига ичиб олиб, ўзига ишониб топширилган постни ташлаб кетадиган одат ҳам чиқарди. Уни тартибга чақирган бошлиғига эса «ўлдираман!» дея дўқ урди. Ҳар нарсанинг чегараси бор, албатта. У мана шундай ярамас одатлари, ичкиликбозлиги, постини ташлаб кетганлиги, давлат мулкига кўз олайтирганлиги учун 1982 йилнинг 22 августида ёрдамчи хўжалик маъмурияти томонидан маҳаллий комитет билан келишилган ҳолда Ўзбекистон меҳнат қонунлари ҳақидаги кодексининг тегишли моддасига биноан ишдан бўшатилди.

Шу баҳона бўлди-ю, туҳмат тошини ота бошлади. Гўё ўзини ҳақ деб билиб, ёрдамчи хўжалик бошлиғи Шевкет Осмонов устидан турли ташкилотларга бўхтондан иборат имзосиз хатларни юмалата бошлади. Қора чироқнинг тутунида битилган бу хатларда у қинғир кўнглига тўғри келган фисқу — фасодни битарди. Бундай «шикоят»лар район партия комитетидан тортиб, энг юқори ташкилотларгача етиб борди. Бу иғвогар 1982 йилнинг 20 августидан 1984 йилнинг 1 январигача қанчадан-қанча бўхтонномалар ёзди, кўпгина ташкилотлар, одамларни беҳуда овора қилиб келди. Унинг «юмалоқ хат»лари қанчадан-қанча одамларнинг асабини эговлади, оромини бузди, вақтини ўғирлади, саломатлигига зарар етказди. Ўтказилган 20 текширишда қанча одам овора бўлганлигини бир кўз олдингизга келтиринг-а! Ёрдамчи хўжалик бошлиғи Ш. Осмоновнинг эса бу давр ичида қандай ҳолга тушганлигини тасаввур қилиш қийин эмас. Лекин фактларнинг биронтаси тасдиқланмади. Ҳаммаси уйдирма бўлиб чиқди.

Яқинда Товоқсой посёлкасида кенг жамоатчилик иштирокида бу туҳматчининг иши очиқ суд мажлисида кўрилди. Бир томондан ачинасан: бу киши невараларини бағрига олиб, уйининг тўрида ўтириш ўрнига суднинг қора курсисида ўтирибди. Чойхоналарда тенгқурлари билан гурунглашиш ўрнига қилган жинояти учун жавоб бермоқда. Бу ерда ҳозир бўлганлар ҳақли равишда иғвогардан жирканишди, унга муносиб жазо беришни талаб қилишди. Шундай ҳам бўлди. Тухматчи яна икки йил муддатга қаттиқ режимли қамоқ жазосига ҳукм қилинди.

Ғ. ШОЙЗОҚОВ.
Бўстонлиқ район халқ судьяси.

Редактор ўринбосари
Р. УМАРОВ.

Реклама ва эълонлар

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

БЕКОБОД ШАҲРИДАГИ
99-ўрта ҳунар-техника билим юрти
1984-85 ўқув йили учун
қуйидаги ихтисосликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

аёллар кўйлагини тикувчи, аёлларнинг устки кийимларини тикувчи, сартарош, якка буюртмалар бўйича пойабзал тикувчи, радиотелемеханик, устки кийимларни тикувчи (бичишни биладиган).

Билим юртига 8-синф ҳажмида маълумотли йигит-қизлар қабул қилинадилар.

Ўқиш муддати 3-4 йил.

Билим юртини тугатганларга ўрта маълумот олганлиги ҳамда эгаллаган касби бўйича 3-4 разряд эгаллаганлиги тўғрисида диплом берилади.

Ўқиш даври узлуксиз ишлаб чиқариш стажига қўшиб ҳисобланади.

Ҳамма ўқувчилар кийим-бош, ҳар куни уч маҳал бепул овқат, бошқа шаҳарликлар ётоқхона билан таъминланадилар

Машғулотлар 1 сентябрдан бошланади.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: билим юрти директори номига ёзилган ариза, таржимаи ҳоли, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, туғилганлиги тўғрисидаги ҳужжат, турар жойидан справка, 3x4 см. ҳажмдаги 6 дона фотосурат, характеристика.

Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Бекобод шаҳри, Касалхоналар шаҳарчаси (5 автобуснинг «Шаҳар касалхонаси» бекати). Телефонлар: 49-09, 49-88.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети
Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлиги басидаги
247-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти қуйидаги ихтисослар бўйича юқори малакали ишчилар тайёрлайди: кондитер, нонвой-тандир нони ва булочка пиширувчи, лаборант-химик, автоматика ва контроль-ўлчов ремонти бўйича слесарь, саноат ускуналарини созловчи механик, қурилиш бўёқчиси, автослесарь.

Билим юртига 8—10 синф ҳажмида маълумотга эга бўлган 15 ва ундан катта ёшдаги йигит ва қизлар қабул қилинадилар.

8 синф ҳажмида маълумот билан ўқишга қабул қилинганлар 3 йил ўқийдилар ва тўлиқ ўрта маълумот ҳамда касб тўғрисида диплом оладилар.

Ўқувчилар 3 маҳал овқат ва кийим бош билан таъминланадилар.

10 синф ҳажмида маълумотлилар 1 йил ўқийдилар ва ойига 30 сўм стипендия оладилар. Ишлаб чиқариш практикасини ўтиш даврида ишланган иш ҳақининг 50 процентини оладилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан битирганлар ўрта ва олий ўқув юртларига ўқишга юбориладилар. Билим юртини битирганлар танлаган мутахассисликлари бўйича Тошкент нон корхоналарида, кондитер-булочка комбинатида, «Ўртоқ» кондитерлик фабрикасида ва Тошкент пиво корхоналарида ишлайдилар.

Билим юрти қошида бадиий ҳаваскорлик тўгараклари, «Такт» ансамбли ишлайди ва ҳар хил спорт тўгараклари мавжуд.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар керак: директор номига ариза, характеристика, маълумоти тўғрисида гувоҳнома, медицина ва турар жойидан справкалар, 6 дона фотосурат (3x4 см.), туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома ёки паспорт.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Ленин район, Истиқбол кўчаси, 3-уй, (68, 133, 121, 127, 81, 15, 45, 23-автобуслар; 5-трамвайнинг «Қўйлиқ» бекати). Телефон: 90-36-69.

13-ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1964—65 ўқув йили учун
қуйидаги ихтисосликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

8-синф ҳажмида маълумотга эга бўлганлар қуйидаги ихтисосликлар бўйича қабул қилинадилар: механика-йиғув ишлари слесари, саноат ускуналарини тузатиш бўйича слесарь, программа билан бошқариладиган станокларнинг токарь-оператори, қўлда ва автоматик пайвандлаш бўйича электр-пайвандчи. Электр ускуналарни тузатиш ва улардан фойдаланиш бўйича электромонтер, кўприкли кранларнинг кранчиси, автомобиль ремонти бўйича слесарь, қолипчи, сонли программа билан бошқариладиган ускуналарни созловчи, контроль-ўлчов асбоблари ва автоматика бўйича слесарь.

Ўқиш муддати — 2 йилу 10 ой.

Ўқишни битирганларга ўрта маълумот олганлиги тўғрисида диплом ҳамда эгаллаган касблари бўйича 3-4 разряд малака берилади.

Улар ҳар куни уч маҳал овқат ва кийим-бош билан таъминланадилар.

Ўрта маълумотлилар қуйидаги ихтисосликлар бўйича қабул қилинадилар (техника билим юрти программаси бўйича): **кўприкли кранларнинг кранчиси, токарь-универсал, пармаловчи, халқ истеъмоли молларини сайқалловчи, автомобиль ремонти бўйича слесарь.**

Ўқиш муддати — 10 ой.

Ўқувчиларга ҳар ойда 30 сўмдан 76 сўмгача стипендия тўланади.

Совет Армияси сафидан ҳарбий хизматни ўтаб қайтганлар учун ўқиш муддати қисқартирилган. Уларга стипендия тўланади (танлаган ихтисоси бўйича халқ хўжалиги тармоғида ишлаётган ишчилар учун белгиланган биринчи разрядли иш тариф ставкаси миқдорида).

Билим юртини имтиёзли диплом билан битирганлар Свердловск инженерлик педагогика институтига йўлланма билан ўқишга юбориладилар.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Ишлаб чиқариш таълими ҳамда ишлаб чиқариш практикасида ўқувчи тайёрлаган маҳсулоти учун амалдаги норма бўйича меҳнат ҳақи олади.

Бошқа шаҳарликлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Билим юртида спорт секциялари, вокал-чолғу ансамбли, дискотека, бичиш-тикиш, техника ижодкорлиги тўгараклари ишлайди.

Ёзда ўқувчилар шаҳар ташқарисидаги дам олиш лагерларига, санаторийларга, дам олиш уйларига юбориладилар.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: билим юрти директори номига ёзилган ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, 3x4 см. ва 4x5 см. ҳажмдаги 8 дона фотосурат, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт, мактабдан медицина паспорти.

Машғулотлар 1 сентябрда бошланади.

Қабул комиссияси ҳар куни соат 9 дан 18.00 гача ишлайди.

Мурожаат учун адрес: Чирчиқ шаҳри, Железнодорожная кўчаси, 128-«а» уй («Тошкент-Чирчиқ» автобусининг «Ленин номли майдон» бекати). Телефонлар: 5-10-15, 5-10-11, 5-06-86.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
/ "Ташкентская правда" /
Орган Ташкентского обкома Коммунистической партии Узбекистана и областного Совета народных депутатов

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000. Тошкент — П, ЛЕНИН кўчаси, 41

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748, масъул секретарь — 334808, 325353, секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 325778, саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749, қишлоқ хўжалиги — 325647, пропаганда; совет қурилиши — 325645, фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553, адабиёт ва санъат — 325767, ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733, хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар — 334048, 325354. Фотомухбир — 325894.

Р. 08384. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. В. 1762. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12